

QUADERNS
D'ACTUALITAT
ECONÒMICA

L'impost sobre la renda de les persones físiques

- Llei 5/2014
- Reglament

© Banca Privada d'Andorra. Setembre de 2014
Edita i coordina: Servei d'Estudis de Banca Privada d'Andorra
Autor: Alfa Capital Assessors & Auditors, SL

Disseny i maquetació: Estudi Juste Calduch
Impressió: Impremta Solber
ISBN: 978-99920-64-48-1
DL: AND.461-2014

Banca Privada d'Andorra no s'identifica necessàriament amb les opinions expressades per l'autor del **QUADERN**, aquestes són responsabilitat del seu autor.

Aquest **QUADERN** es distribueix únicament amb finalitat informativa.

L'IMPOST SOBRE LA RENDA DE LES PERSONES FÍSQUES

Llei 5/2014, del 24 d'abril, de l'impost sobre la renda
de les persones físiques

01	Introducció	5
02	Naturalesa i àmbit d'aplicació de l'impost	8
03	Obligats tributaris	13
04	Base de tributació general i de l'estalvi	15
05	Integració i compensació de rendes	31
06	Base de liquidació general i de l'estalvi i mínim exempt	32
07	Tipus de gravamen i quota de tributació	35
08	Quota de liquidació	35
09	Retenidors de l'impost i pagament a compte	41
10	Període impositiu i meritació	45
11	Gestió i liquidació de l'impost	45
12	Règim especial per a residents sense activitat lucrativa	47
13	Infraccions i sancions	48
14	Cas pràctic	49

Reglament d'aplicació de la Llei 5/2014, del 24 d'abril,
de l'impost sobre la renda de les persones físiques

01	Introducció	52
02	Condicions per a l'exempció de beques i premis	54
03	Rendes d'activitats econòmiques	57
04	Aportacions a plans de pensions i altres instruments de previsió social	60
05	Pagaments a compte de les rendes del treball	61
06	Pagaments a compte de les rendes del capital mobiliari	73
07	Gestió i liquidació de l'impost	76
08	Règim especial dels treballadors temporers i fronterers	78
09	Règim especial per a residents sense activitat lucrativa	79
	Calendari	80
	Glossari	81

QUADERNS
D'ACTUALITAT
ECONÒMICA

Llei 5/2014, del 24 d'abril, de l'impost sobre la renda de les persones físiques

01 INTRODUCCIÓ

L'impost sobre la renda de les persones físiques (d'ara endavant, IRPF) té com a objectiu completar la configuració del marc fiscal andorrà en matèria d'imposició sobre la renda, una vegada implantats els impostos que graven les rendes procedents d'activitats econòmiques i empresarials, tant de les persones físiques com de les entitats, així com també les rendes dels no-residents fiscals.

La Llei de l'IRPF constitueix un pilar bàsic del procés d'obertura econòmica del Principat d'Andorra, en la mesura que suposa la creació d'un impost homologable als existents en altres països del seu entorn, la Unió Europea i l'OCDE.

Aquest impost constitueix la peça final que permet al Principat d'Andorra disposar d'un sistema fiscal que comprèn tot l'espectre de rendes i contribuents que, ja sigui pel seu origen o bé per la seva residència, estiguin sota la sobirania fiscal del Principat d'Andorra. L'existència d'aquest marc fiscal permetrà al Principat situar-se de forma òptima per a la signatura de convenis internacionals per evitar la doble imposició, instruments que constitueixen una eina fonamental per atreure inversió estrangera al nostre país i per internacionalitzar l'empresa andorrana.

L'objectiu d'homologació, que servirà de base per signar convenis per evitar la doble imposició, no seria possible sense l'existència d'una llei com aquesta, la qual crea un impost i, al mateix temps, completa la definició d'un marc fiscal en l'àmbit de la imposició directa, equiparable als dels països més avançats del món.

Encara que en el sistema fiscal del Principat d'Andorra ja hi ha figures impositives que graven determinades tipologies de rendes obtingudes per persones físiques residents, com l'impost sobre la renda d'activitats econòmiques o l'impost sobre les plusvàlues en les transmissions patrimonials immobiliàries, es fa absolutament necessari, per finalitzar la tasca de dotar el país d'un marc fiscal modern i equiparable amb el d'altres països de l'entorn, establir un tribut global que compregui la totalitat de les rendes obtingudes per una persona física resident al Principat d'Andorra, sigui quina sigui la seva tipologia o el lloc d'on procedeixi.

La creació d'un impost sobre la renda de les persones físiques que compregui sota el seu abast la totalitat de les rendes obtingudes pels residents fiscals andorrans és conseqüència, igualment, de la necessitat de fer efectiu el mandat constitucional en virtut del qual totes les persones han de contribuir a les despeses públiques, segons la seva capacitat econòmica, en el marc d'un sistema fiscal just, fonamentat en els principis de generalitat i distribució equitativa de les càrregues fiscals.

Per tal de garantir els pilars bàsics de l'ordenament tributari andorrà, la Llei de l'IRPF crea, mitjançant un redactat amb vocació de simplicitat, un impost directe de caràcter

progressiu a través del qual es garanteix el mandat constitucional, la redistribució de les càrregues fiscals i la sostenibilitat de les finances públiques.

En aquest sentit, la Llei de l'IRPF estableix una sèrie de mecanismes destinats a adaptar la tributació efectiva dels obligats tributaris a les seves circumstàncies personals i familiars, així com a sensibilitzar l'impost d'acord amb la realitat social andorrana.

Els elements tributaris d'aquest impost més rellevants són aquells indicats a continuació:

- En primer lloc, certes rendes gaudeixen d'exempció i no se sotmeten a l'impost ja sigui per raons de política fiscal (per exemple, certes beques o premis), per la seva finalitat compensatòria (per exemple, anualitats per aliments o pensions compensatòries) o bé per raons tècniques (per exemple, l'exempció dels dividends de font andorrana). Així mateix, s'han considerat exemptes algunes prestacions satisfetes per entitats públiques en aplicació de les polítiques socials vigents.
- En segon lloc, l'IRPF deixa fora del seu àmbit objectiu els guanys de capital que estiguin sotmesos a l'impost sobre les plusvàlues en les transmissions patrimonials immobiliàries, les quals continuen gravades d'acord amb la Llei reguladora d'aquest impost.

Tanmateix, aquest impost no grava les rendes que siguin obtingudes pels obligats tributaris com a conseqüència de l'adquisició de béns o drets a títol gratuït, o bé quan es derivin de la seva condició de beneficiaris d'assegurances de vida quan no en siguin els prenedors.

- En tercer lloc, la Llei de l'IRPF estableix que la base de liquidació s'obté aplicant les reduccions existents a la Llei, que tenen com a objectiu essencial acomodar la càrrega tributària a la situació personal i familiar de l'obligat tributari. Així mateix, s'estableix una reducció per fomentar l'estalvi a través de la subscripció d'instruments de previsió social.
- Finalment, la Llei de l'IRPF defineix una bonificació, així com una sèrie de deduccions per tal de garantir la progressivitat de l'IRPF. La bonificació prevista per a l'IRPF minora la quota de tributació sempre que l'obligat tributari hagi obtingut alguna de les rendes següents: rendes del treball, rendes d'activitats econòmiques i rendes del capital immobiliari. En línies generals, aquesta bonificació consisteix a minorar el 50 per cent de la quota de tributació (amb un màxim de 800 euros). D'aquesta manera s'assoleix la progressivitat de l'impost i es redueix el nivell d'imposició efectiva per a les rendes que se situïn sota un determinat import.

La Llei també incorpora les deduccions per llocs de treball i per inversions ja existents per a l'antic impost sobre la renda de les activitats econòmiques. Addicionalment, s'introdueix una deducció per evitar la doble imposició internacional per mitigar l'efecte potencial de la doble tributació derivada del gravamen de les rendes mundials de l'obligat tributari, les quals poden haver estat sotmeses a imposició en una altra jurisdicció.

Així mateix, s'ha creat un règim transitori optatiu, que pretén facilitar l'adaptació al sistema tributari andorrà d'aquells obligats tributaris que tinguin l'autorització de residència sense activitat lucrativa a la data d'aplicació de la present Llei.

Formalment la Llei s'estructura en 63 articles, 3 disposicions addicionals, 4 disposicions transitòries, una disposició derogatòria i 5 disposicions finals. De fet, una d'aquestes disposicions finals encomana al Govern d'Andorra la redacció dels reglaments necessaris per al desenvolupament i l'execució de la Llei de l'IRPF, desenvolupament que ja ha estat complert a través del Reglament de l'IRPF aprovat en data 23 de juliol de 2014.

Aquest QUADERN s'ha elaborat amb l'objectiu de presentar de forma simplificada i entenedora l'IRPF, il·lustrant-ne l'aplicació amb exemples i casos pràctics. En aquest fascicle s'inclouen les principals línies de la Llei 5/2014 de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

S'ha considerat convenient incloure en un únic quadern el text legislatiu de l'IRPF, que inclou les principals línies de la Llei 5/2014 de l'impost sobre la renda de les persones físiques, il·lustrant-ne la seva aplicació amb exemples i casos pràctics, i el seu reglament, aprovat en data 23 de juliol de 2014.

02 **NATURALESA I ÀMBIT D'APLICACIÓ DE L'IMPOST**

NATURALESA

L'IRPF és un tribut de caràcter directe i naturalesa personal que grava, segons els principis de generalitat i de distribució equitativa de les càrregues fiscals, la renda obtinguda per les persones físiques, en funció de la seva quantia i de les seves circumstàncies personals i familiars.

L'objecte de l'IRPF consisteix a gravar la totalitat de les rendes obtingudes per les persones físiques que reben la consideració d'obligats tributaris de l'impost, amb independència del lloc on s'hagin produït i sigui on sigui la residència del pagador. És a dir, tributaran per l'IRPF la totalitat de les rendes mundials obtingudes, incloent-hi també els guanys i pèrdues de capital, d'acord amb els termes i requisits establerts a continuació.

ÀMBIT D'APLICACIÓ ESPACIAL

L'IRPF s'aplica a tot el territori del Principat d'Andorra.

TRACTATS I CONVENIS

Les disposicions previstes en aquesta Llei s'entenen sense perjudici del que estableixen els tractats i els convenis internacionals, els quals formen part de l'ordenament intern.

.....

La nostra Constitució, en el seu article 3, preveu que els tractats i acords internacionals (entre els quals destaquen els convenis per eliminar la doble imposició internacional) s'integren en l'ordenament jurídic andorrà i en formaran part des de la data de la seva publicació en el BOPA.

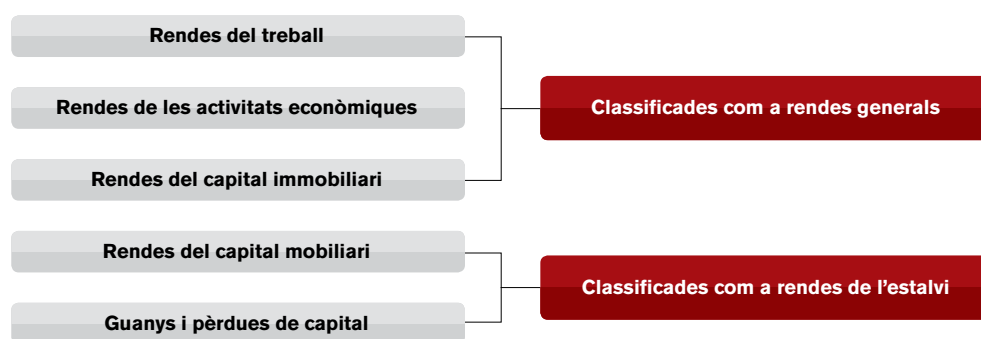
.....

FET GENERADOR

Constitueix el fet generador de l'IRPF l'obtenció de rendes per part de l'obligat tributari, amb independència del lloc on s'hagin produït i de l'Estat de residència del seu pagador.

A aquests efectes, la pròpia Llei de l'IRPF distingeix i qualifica les diferents rendes obtingudes per l'obligat tributari en funció de la seva naturalesa i del seu origen. En aquest sentit, en els apartats següents d'aquest QUADERN s'analitzaran cadascuna de les rendes susceptibles de ser obtingudes pels obligats tributaris.

A continuació figura un detall de les diverses tipologies de rendes:

No estan subjectes a l'impost, i per tant queden excloses del seu àmbit d'aplicació, les rendes següents:

- Els guanys i les pèrdues de capital derivats de les transmissions de béns immobles que estiguin subjectes a l'impost sobre les plusvàlues en les transmissions immobiliàries a Andorra.
- Les adquisicions de béns i drets per herència, llegat o qualsevol altre títol successori, així com les adquisicions de béns i drets per donació o qualsevol altre negoci jurídic a títol gratuït i la percepció de quantitats pels beneficiaris de contractes d'assegurança sobre la vida, quan el prenedor sigui una persona distinta del beneficiari.

EXEMPLE

Durant l'exercici 2015, l'Antoni ha transmès un immoble ubicat a Andorra per un import de 200.000 euros. Aquest immoble va ser adquirit l'any 2009 per 160.000 euros.

D'acord amb el que disposa la Llei 21/2006, del 14 de desembre, de l'impost sobre les plusvàlues en les transmissions patrimonials immobiliàries, la base de tributació d'aquest impost està constituïda per la diferència positiva entre el valor real dels béns transmesos i el seu valor d'adquisició. Això no obstant, s'ha de tenir en compte que el valor d'adquisició s'ha d'actualitzar, d'acord amb el nombre d'anys que hagi estat propietat del transmissor, d'acord amb els següents coeficients:

- 1,00 per a l'any 2013
- 1,01 per a l'any 2012
- 1,04 per a l'any 2011
- 1,05 per a l'any 2010
- 1,05 per a l'any 2009

De manera que, a efectes de l'impost esmentat, el valor d'adquisició que s'haurà de tenir en compte a l'hora de determinar la base de tributació serà 168.000 euros ($160.000 \times 1,05$ coeficient d'aplicació als immobles adquirits el 2009). Basant-nos en l'anterior, la base de tributació derivada de la transmissió immobiliària serà de 32.000 euros ($200.000 - (160.000 \times 1,05)$).

Tanmateix, la quota tributària és el resultat de multiplicar la base de tributació pel tipus impositiu. Al respecte, cal recordar que aquest tipus d'impost té caràcter degressiu, és a dir, disminueix en funció del nombre d'anys en què s'hagi disposat de la propietat de l'immoble. En el cas que ens ocupa, l'Antoni ha mantingut la propietat del bé immoble entre 6 i 7 anys i, per tant, el tipus de gravamen que li correspon és del 6%.

En conseqüència, l'import satisfet per l'Antoni per l'impost sobre plusvàlues ha estat de 1.920 euros ($32.000 \times 6\%$).

D'acord amb el que disposa la Llei de l'IRPF, atès que l'operació duta a terme per l'Antoni ha quedat gravada per l'impost de plusvàlues, el guany de capital obtingut per un import de 40.000 euros no s'integrarà en la base de tributació de l'IRPF.

RENDES EXEMPTES

Com ja s'ha comentat anteriorment, estan gravades per l'IRPF les rendes obtingudes pels obligats tributaris sempre que es puguin qualificar com a rendes subjectes a l'impost. No obstant això, la Llei de l'IRPF ha introduït una sèrie de rendes que, tot i rebre la consideració de rendes subjectes, gaudeixen d'exempció de l'impost, sempre que es compleixin els requisits previstos per la normativa.

En aquest sentit, estan exemptes de l'IRPF les rendes següents:

- Les indemnitzacions com a conseqüència de responsabilitat civil per danys personals, en la quantia legal o judicialment reconeguda.
- Les anualitats per aliments percebudes dels pares en virtut de la legislació civil d'aplicació, resolució judicial o conveni regulador.
- Les prestacions econòmiques percebudes d'acord amb la normativa reguladora de serveis socials i socio-sanitaris del Principat d'Andorra (Llei 6/2014, de 24 d'abril, de serveis socials i socio-sanitaris).
- Les compensacions econòmiques per acomiadament o cessament del treballador, en l'import establert amb caràcter obligatori per la normativa reguladora d'aplicació.
- Les beques públiques i les atorgades per entitats privades, percebudes per cursar estudis reglats.

- Els premis literaris artístics o científics rellevants.
- Les prestacions reconegudes a l'obligat tributari per entitats públiques o per les entitats que la substitueixin com a conseqüència d'incapacitat permanent absoluta o invalidesa.
- Les prestacions percebudes en concepte de pensions de viduïtat satisfetes per entitats públiques en aplicació de la normativa vigent.
- Les prestacions percebudes en concepte de pensions d'orfenesa satisfetes per entitats públiques en aplicació de la normativa vigent.
- Els dividendes i participacions en beneficis, sempre que estiguin satisfets per entitats residents a Andorra.
- Els guanys i pèrdues de capital derivats de la transmissió de participacions, quan el transmissor, de forma individual o conjuntament amb persones vinculades o amb altres unides per vincles de parentiu fins al tercer grau, no hagi tingut, durant els 12 mesos anteriors a la transmissió, una participació superior al 25% en el capital. Aquesta exempció també és d'aplicació als organismes d'inversió col·lectiva.

Això no obstant, també estan exempts els guanys i pèrdues de capital derivats de la transmissió d'aquests valors quan hi hagi una participació, computada en els termes indicats, superior al 25 per cent en el capital, els fons propis, els resultats o els drets de vot de l'entitat en els dotze mesos anteriors al moment de la transmissió, quan l'obligat tributari hagi posseït la propietat dels valors esmentats, com a mínim, durant els deu anys anteriors a la transmissió.

- Els guanys de capital que es posin de manifest en les transmissions lucratives per mort de l'obligat tributari, és a dir, transmissions en successions hereditàries.
- Els guanys i pèrdues de capital derivats de les transmissions de béns immobles ubicats fora del territori andorrà, quan l'obligat tributari n'hagi tingut la propietat, com a mínim, durant els deu anys anteriors a la transmissió.
- Els rendiments derivats del deute públic emès al Principat d'Andorra.

A través del Reglament de l'impost, es preveuen i concreten aquells requisits que s'han de complir a fi de poder considerar aquestes rendes com a rendes exemptes de l'impost (vegeu l'apartat 2 corresponent a la part del Reglament).

EXEMPLE

Una persona física transmet participacions en una societat, de la qual té el 8 per cent del seu capital social des de l'any 2010, per un import d'1.500.000 euros, havent estat el seu preu d'adquisició d'1.275.000 euros. En conseqüència, l'obligat tributari obté guanys de capital per un import de 225.000 euros, derivats de la transmissió de participacions d'una societat andorrana.

El rendiment derivat de la transmissió esmentada rep la consideració de guany de capital i, per tant, és una renda subjecta a l'impost. Tot i això, en ser una renda derivada de la transmissió de participacions, aquesta podria gaudir de la corresponent exempció en complir-se els requisits exigits per la Llei de l'IRPF:

- El transmissor no ha tingut una participació superior al 25 per cent en el capital o fons propis de la societat en els 12 mesos anteriors a la transmissió.

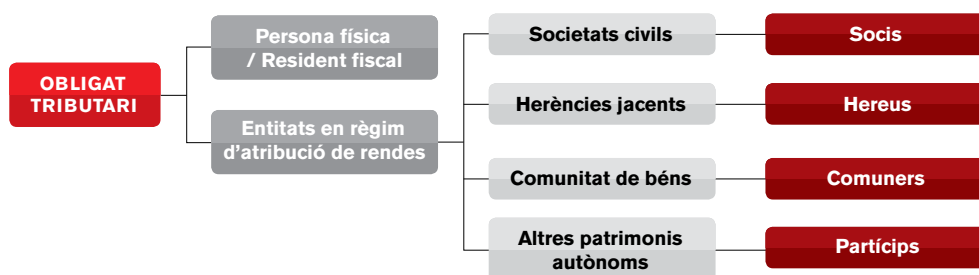
Per tant, el guany de capital per un import de 225.000 euros no s'integrarà en la base de tributació de l'IRPF.

03 OBLIGATS TRIBUTARIS

Reben la consideració d'obligats tributaris de l'impost les persones indicades a continuació:

- Són obligats tributaris de l'impost les persones físiques que tinguin la residència fiscal en territori andorrà.
- Les rendes corresponents a les societats civils, herències jacents, comunitats de béns i a totes les entitats o els patrimonis autònoms regulats en la normativa reguladora de les bases de l'ordenament tributari, s'imputen als seus socis, hereus, comuners o particips segons les normes o els pactes aplicables en cada cas o a parts iguals en defecte d'aquests pactes.

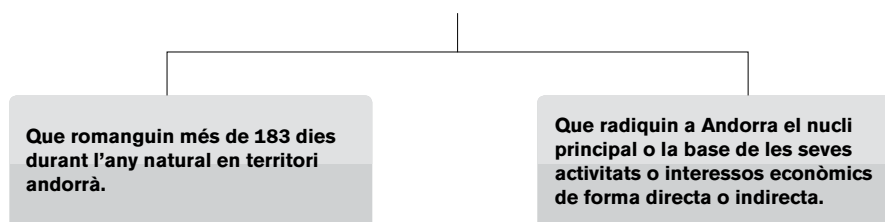
Aquestes rendes s'integren en la base de tributació de l'IRPF quan aquests socis, hereus, comuners o particips siguin obligats tributaris d'aquest impost.

RESIDÈNCIA FISCAL I DOMICILI FISCAL

Com ja s'ha indicat anteriorment, l'IRPF només resulta d'aplicació a aquelles persones físiques que tinguin la seva residència fiscal fixada en territori andorrà. En aquest sentit, la normativa de l'impost estableix els criteris que s'han de tenir en compte a l'hora de determinar la residència fiscal en territori andorrà de les persones físiques.

En aquest sentit, es consideren residents fiscals en territori andorrà aquelles persones físiques que presentin qualsevol de les circumstàncies següents:

No obstant això, es presumeix (llevat de prova en contrari) que una persona física és resident fiscal al Principat d'Andorra quan sigui resident fiscal a Andorra el seu cònjuge no separat legalment i els seus fills menors d'edat.

Per un altre costat, també es consideren residents fiscals a Andorra les persones de nacionalitat andorrana, així com el cònjuge no separat legalment i els fills menors d'edat, que tinguin la seva residència habitual a l'estranger per la seva condició de membres de missions diplomàtiques o de representacions en organismes internacionals.

Pel contrari, en cap cas es consideren residents fiscals a Andorra els treballadors que diàriament es desplacen al territori andorrà des d'Espanya o França i que han estat contractats per empreses residents fiscals a Andorra o establiments permanents de societats estrangeres ubicats a Andorra.

En aquests casos, aquestes persones reben la consideració de no-residents fiscals en territori andorrà. De manera que les rendes obtingudes en el territori esmentat quedaran gravades per l'impost sobre la renda dels no-residents fiscals (IRNR) en lloc d'estar gravades per l'IRPF.

Malgrat això, amb l'entrada en vigor de la Llei de l'IRPF s'ha introduït una modificació de la Llei de l'impost sobre la renda dels no-residents, segons la qual els treballadors no residents fiscals contractats per empreses residents o establertes al Principat d'Andorra, quan estiguin subjectes en la seva totalitat al règim de la CASS del Principat d'Andorra, poden determinar la seva base de tributació tenint en consideració algunes reduccions i bonificacions previstes per la Llei de l'IRPF.

L'opció d'aplicar les regles assenyalades en l'apartat anterior s'exerceix mitjançant la presentació davant el ministeri encarregat de les finances d'una comunicació segons els termes que s'estableixen reglamentàriament.

Individualització de rendes

La renda es considera obtinguda per l'obligat tributari en virtut del seu origen o de la seva font, sense perjudici, si escau, del règim econòmic matrimonial.

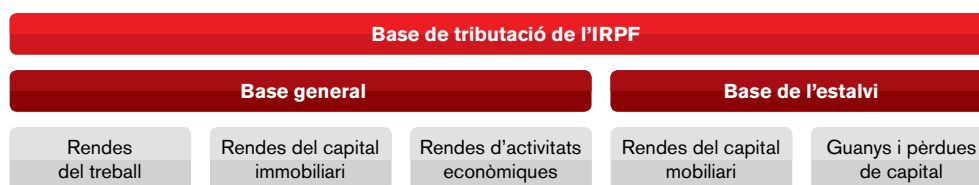
En cas que els pagaments de les rendes del capital i dels guanys i les pèrdues de capital s'efectuïn a més d'una persona, aquests s'atribuiran proporcionalment a parts iguals, excepte que tots ells manifestin que correspon una proporció diferent.

04 BASE DE TRIBUTACIÓ GENERAL I DE L'ESTALVI

La base de tributació de l'IRPF està constituïda per l'import de la renda obtinguda per l'obligat tributari en el període impositiu. En aquest sentit, s'ha de tenir present que les rendes es qualifiquen i quantifiquen d'acord amb el seu origen i naturalesa.

Al respecte, cal recordar que, des d'un punt de vista de l'IRPF, les rendes obtingudes pels obligats tributaris es poden classificar en rendes generals i rendes de l'estalvi, depenent de la seva naturalesa.

A continuació figura un detall de la tipologia de les rendes que s'integren dins de cadascuna de les bases de tributació (general i de l'estalvi):

Així mateix, cal remarcar que a cadascuna d'aquestes bases de tributació s'han d'integrar les rendes netes, és a dir, els rendiments íntegres obtinguts menys les despeses fiscalment deduïbles reconegudes per la Llei de l'IRPF.

TIPOLOGIA DE RENDES

A continuació, s'analitzaran cadascuna de les diferents tipologies de rendes obtingudes pels obligats tributaris:

4.1. RENDES DEL TREBALL

Tenen la consideració de **rendes del treball** totes les contraprestacions obtingudes per l'obligat tributari, sigui quina sigui la seva denominació o naturalesa, dineràries o en espècie, que derivin, directament o indirectament, del treball personal o la relació laboral i no tinguin el caràcter de rendes d'activitats econòmiques. En particular, es consideren rendes del treball a efectes de l'IRPF:

- Els sous i salaris.
- Les prestacions econòmiques ordinàries per desocupació involuntària.

- Les remuneracions en concepte de despeses de representació.
- Les dietes i despeses de viatge d'acord amb els termes previstos per la normativa reguladora de la CASS.
- Les opcions sobre accions, concedides en el marc d'una relació laboral.
- El preavís, les compensacions econòmiques, així com qualsevol altra indemnització per acomiadament o cessament del treballador.
- Les rendes percebudes per l'exercici i ocupació de càrrecs públics.
- Les beques.
- Les pensions compensatòries percebudes pels cònjuges i les anualitats per aliments.
- Les pensions i altres prestacions similars (de caràcter públic o privat) derivades d'una ocupació anterior, quan siguin percebudes pel mateix treballador.
- Les prestacions rebudes pels beneficiaris de plans de pensions, quan siguin percebudes pel partícip del pla.
- Les prestacions rebudes pels beneficiaris de contractes d'assegurança col·lectius que instrumentin compromisos per pensions, derivades d'una ocupació anterior, quan siguin percebudes pel mateix treballador.
- Les rendes derivades de la impartició de cursos, conferències, col·loquis, seminaris i d'altres similars sempre que no tinguin la consideració de rendes d'activitats econòmiques.
- Les prestacions percebudes en aplicació de la normativa de serveis socials i socio-sanitaris.

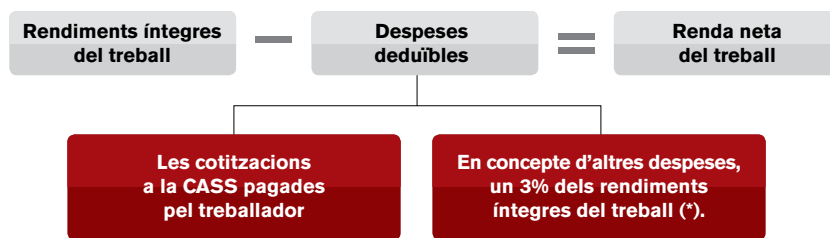
A aquests efectes, no es consideren rendes les prestacions percebudes en concepte de reemborsaments satisfets per la CASS o per entitats asseguradores, amb la finalitat de cobrir les despeses mèdiques, sanitàries, hospitalàries, les d'internament, així com les despeses de desplaçament i les d'allotjament establertes en la normativa reguladora de la Caixa Andorrana de la Seguretat Social.

- Les retribucions derivades de l'elaboració d'obres literàries, artístiques o científiques quan es cedeix el dret a la seva explotació.

Rendiment net

Com ja s'ha comentat anteriorment, a la base de tributació general de l'IRPF s'integren els **rendiments nets** derivats de les rendes del treball.

A continuació es detalla com es determina aquest rendiment net juntament amb aquelles despeses que són fiscalment deduïbles:

(*) Aquest percentatge només serà d'aplicació sobre les rendes del treball que tinguin el seu origen en sous i salaris percebuts per l'obligat tributari, beques, rendes derivades de la impartició de cursos, conferències, col·loquis, seminaris i d'altres similars i retribucions derivades de l'elaboració i cessió del dret d'explotació d'obres literàries, artístiques o científiques. Tot i això, aquest import en cap cas pot excedir de 2.500 euros.

EXEMPLE

Durant l'exercici 2015, la Catalina ha obtingut un sou per un import de 50.000 euros. Tanmateix, la societat per la qual treballa li ha satisfet 3.000 euros en concepte de despeses de representació. Finalment, la Catalina ha percebut 15.000 euros corresponent a un pla de pensions de la qual era particip.

D'altra banda, la Catalina ha satisfet 2.750 euros en concepte de cotitzacions a la CASS de l'exercici.

Per tal de poder determinar la renda neta del treball de la Catalina, en primer lloc s'ha de determinar la naturalesa dels rendiments percebuts per aquesta.

- a) **Sous i salaris.** Com s'ha mencionat anteriorment, els sous i salaris constitueixen rendes del treball, i són despeses deduïbles l'import satisfet a la CASS i el 3% en concepte d'altres despeses.
- b) **Despeses de representació.** Si bé constitueixen rendes del treball subjectes a l'IRPF i no exemptes, no es podrà considerar com a despeses deduïbles el 3% de les rendes percebudes per aquest concepte.
- c) **Plans de pensions.** De la mateixa manera que succeeix amb les despeses de representació, no es podrà considerar com a despeses deduïbles a l'hora de determinar les rendes netes del treball el 3% de les rendes percebudes per aquest concepte.

RENDIMENT DEL TREBALL

Rendiments íntegres	68.000 €
Sous i salaris	50.000 €
Despeses de representació	3.000 €
Pla de pensions	15.000 €
Despeses deduïbles	(4.250 €)
Cotitzacions CASS	(2.750 €)
Despeses generals	(1.500 €) ⁽¹⁾
RENDA NETA	63.750 €

(1) Aquestes despeses generals es corresponen al 3% dels sous i salaris percebuts (50.000 € x 3% = 1.500 €)

4.2. RENDES DE LES ACTIVITATS ECONÒMIQUES

Són rendes d'activitats econòmiques aquelles que, procedint del treball personal i del capital conjuntament, o d'un sol d'aquests factors, impliquin l'ordenació per compte propi de factors de producció materials i humans o d'alguns d'aquests factors de producció, amb la finalitat d'intervenir en la producció o la distribució de béns o en la prestació de serveis.

Particularitats

- Les retribucions percebudes pels **administradors o membres del Consell d'Administració** de societats mercantils o d'altres entitats a conseqüència del seu càrrec reben la qualificació de rendes de les activitats econòmiques i, com a tals, estan subjectes a l'IRPF.
- L'activitat **d'arrendament de béns immobles** tributarà d'acord amb el que disposa la Llei de l'IRPF pels rendiments d'activitats econòmiques. Això no obstant, l'obligat tributari té la possibilitat de poder considerar aquestes rendes com a rendes del capital immobiliari i determinar el rendiment net en funció de les regles previstes a aquests efectes per a aquests tipus de rendes.

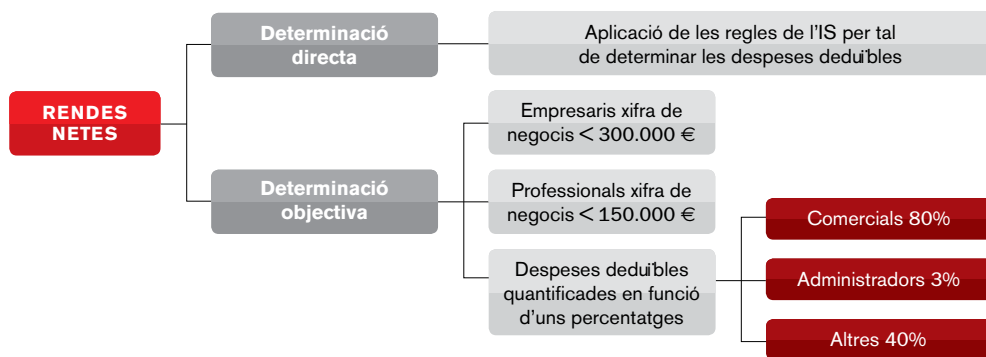
L'obligat tributari exerceix aquesta opció en la mateixa declaració de l'impost i el vincula durant el període impositiu en què exerceixi aquesta opció i els dos períodes impositius següents (article 14.2 de la Llei de l'IRPF).

Renda neta

La **renda neta** procedent d'activitats econòmiques es quantificarà en funció del mètode de determinació de la base de tributació utilitzat per l'obligat tributari:

- Determinació directa.
- Determinació objectiva. Poden optar per determinar les rendes netes de les activitats econòmiques per aquest mètode aquells obligats tributaris la xifra de negoci dels quals no superi els 300.000 euros. Aquesta xifra es veurà minorada a 150.000 euros en cas que els obligats tributaris desenvolupin activitats professionals.

A continuació es mostra un resum dels mètodes per determinar la base de tributació anteriorment indicats:

4.2.1. Mètode de determinació directa

La determinació de la renda de les activitats econòmiques en la modalitat d'estimació directa es fa d'acord amb les normes de l'impost sobre societats (IS), sens perjudici de les normes especials establertes en la Llei de l'IRPF.

En línies generals, la base de tributació segons el mètode d'estimació directa és el resultat de minorar els ingressos obtinguts per l'obligat tributari amb les despeses fiscalment deduïbles segons la normativa de l'IS.

Tot i això, la Llei de l'IRPF preveu una sèrie de normes específiques de valoració envers la consideració d'algunes despeses com a fiscalment deduïbles. A continuació, s'enumeren aquests criteris propis:

A continuació, es fa una breu menció de les regles específiques previstes per la Llei de l'IAE, en relació amb la consideració de les despeses fiscalment deduïbles. En aquest sentit, cal recordar que aquestes regles s'han de tenir en compte conjuntament amb aquelles previstes per la Llei de l'IS:

- Són deduïbles les amortitzacions en relació amb els béns i drets destinats a l'activitat econòmica realitzades d'acord amb els criteris previstos en la Llei de l'IS. En aquest sentit, no poden ser objecte de minoració de la base de tributació les amortitzacions, correccions de valor o provisions que es puguin realitzar sobre béns o drets que no es considerin destinats a l'activitat econòmica.
- No són deduïbles les contribucions de l'empresari o professional a plans de pensions o instruments de previsió social que compleixin una funció anàloga.
- No són deduïbles les quotes de tributació que, en el seu cas, l'obligat tributari hagi satisfet per l'impost comunal sobre els rendiments arrendataris, així com per l'impost comunal de radicació d'activitats comercials, empresarials i professionals. Malgrat això, l'import de les quotes suportades per aquests impostos minoraran la quota de tributació (vegeu apartat 8.2).
- Les despeses assumides per l'obligat tributari en concepte de sous i salaris del seu cònjuge i del seu fill seran deduïbles sempre que es compleixin els següents requisits:
 - Es pugui acreditar que treballen de forma habitual en l'activitat econòmica de l'obligat tributari. Aquesta circumstància s'ha d'acreditar a través del corresponent contracte de treball i la seva afiliació a la Seguretat Social.
 - Les retribucions estipulades amb cadascun d'ells no poden ser superiors a aquelles de mercat corresponents a la qualificació professional de les funcions desenvolupades.
- Les contraprestacions satisfetes al seu cònjuge o als seus fills a conseqüència de la cessió de béns i drets seran fiscalment deduïbles sempre que es compleixin els següents requisits:
 - Aquests béns o drets estan vinculats a l'activitat econòmica de l'obligat tributari.
 - La contraprestació ha de quedar acreditada mitjançant el corresponent contracte de cessió.
 - La contraprestació no pot ser superior al seu valor de mercat.

EXEMPLE

Durant l'exercici 2015, l'Oriol, fuster de professió, ha obtingut uns ingressos procedents de la seva activitat de 500.000 euros. Les despeses associades a la seva activitat són les següents:

- Compra d'existències i material per a treballar la fusta, per un import anual de 150.000 euros.
- Amortització del local on l'Oriol desenvolupa la seva activitat per un import de 15.000 euros.
- Lloguer d'un traster, per un import de 5.000 euros anuals.
- Impost comunal de radicació d'activitats econòmiques per un import de 4.000 euros.

Per tal de poder determinar la renda neta de l'activitat econòmica de l'Oriol, s'ha de determinar la naturalesa dels rendiments percebuts i de les despeses suportades per aquest.

- Compres d'existències i materials.** Es tracta d'una despesa fiscalment deduïble.
- Amortització.** En tractar-se d'un local afecte a l'activitat, l'amortització té la consideració de despesa fiscalment deduïble.
- Lloguer.** Es tracta d'una despesa fiscalment deduïble.
- Impost comunal de radicació d'activitats econòmiques.** Sens perjudici de la posterior deducció en la quota de tributació, aquesta despesa no tindrà la consideració de fiscalment deduïble i s'haurà d'ajustar positivament.

ESTIMACIÓ OBJECTIVA	
Ingressos	500.000 €
Despeses	(174.000 €)
Compres	(150.000 €)
Amortització	(15.000 €)
Lloguer	(5.000 €)
Impost comunal	(4.000 €)
Resultat comptable	326.000 €
Despeses no deduïbles	4.000 €
Impost comunal	4.000 €
Rendiment net	330.000 €

4.2.2. Mètode de determinació objectiva

Els obligats tributaris la xifra de negocis de l'exercici immediatament anterior dels quals no superi els 300.000 euros poden optar per determinar la seva base de tributació segons les regles previstes pel mètode de determinació objectiva. No obstant això, en els casos d'obligats tributaris que desenvolupin activitats professionals, la xifra de negocis per optar a aquest règim està fixada en 150.000 euros.

En els casos en què l'any immediatament anterior s'hagi iniciat una activitat, el còmput dels límits esmentats relatius a la xifra de negocis s'eleva a l'any de forma proporcional.

Determinació de la base de tributació pel règim especial de determinació objectiva

La determinació de la base de tributació en la modalitat de determinació objectiva es correspon amb la suma del rendiment net de l'activitat i el resultat, positiu o negatiu, dels resultats extraordinaris que s'obtinguin per la transmissió dels actius fixos a l'activitat. Així mateix, també s'han d'incloure les adquisicions de béns o drets afectes a l'activitat a títol lucratiu.

El rendiment net de l'activitat es calcula per la diferència entre els ingressos que en procedeixen, computats d'acord amb les regles que estableix la Llei de l'IS, i els percentatges estimatius de les despeses que s'indiquen a continuació:

- Quan es tracti d'activitats estrictament comercials, les despeses deduïbles es quantifiquen en el 80 per cent de la xifra d'ingressos;
- Quan es tracti de retribucions als administradors o membres dels òrgans d'administració, les despeses deduïbles es quantifiquen en el 3 per cent de la xifra de les retribucions.
- En la resta d'activitats les despeses deduïbles es quantifiquen en el 40 per cent de la xifra d'ingressos.

A aquests efectes, reben la consideració d'activitats estrictament comercials aquelles que consisteixen en el lliurament de béns sense que aquests hagin estat objecte d'una transformació prèvia.

En cas que l'obligat tributari desenvolupi activitats de diversa naturalesa, el càlcul de la base de tributació es realitza activitat per activitat i, posteriorment, aquests rendiments nets s'integren en una sola liquidació per part de l'obligat tributari.

L'aplicació d'aquest mètode de determinació és de caràcter voluntari. De manera que els obligats tributaris que vulguin aplicar aquest mètode ho hauran de comunicar, amb caràcter previ, davant el ministeri encarregat de les finances abans que finalitzi l'any anterior en què hagi de tenir efecte.

Un cop l'obligat tributari hagi comunicat el seu acolliment a aquest mètode, aquest serà d'aplicació per a la totalitat d'activitats econòmiques que realitzi l'obligat tributari, durant un termini mínim de tres anys. No obstant això, l'obligat tributari podrà renunciar a l'aplicació del règim especial a través de la corresponent comunicació davant el ministeri encarregat de les finances abans de la finalització de l'any anterior al qual hagi de tenir efecte.

En cas que l'obligat tributari iniciï una activitat, l'opció per acollir-se a aquest règim s'ha de formalitzar durant el mes següent a la data d'inici de dita activitat.

Els obligats tributaris que tinguin la intenció de determinar el seu rendiment net per activitats econòmiques mitjançant el mètode de l'estimació objectiva en l'exercici 2015 disposen d'un termini de 3 mesos a partir de l'1 de gener de 2015 per cursar la seva sol·licitud.

EXEMPLE

Una persona física realitza l'activitat de decorador i ha presentat el mes de febrer de 2015 la corresponent comunicació per poder aplicar el règim de determinació objectiva en l'IRPF. D'acord amb els registres comptables de l'obligat tributari, a 31 de desembre de 2015, els ingressos obtinguts són de 90.000 euros mentre que les despeses són de 21.250 euros (corresponent 10.000 euros al lloguer del local comercial, 10.840 euros a la compra de materials propis de la seva activitat i 410 a l'impost de radicació d'activitats comercials, econòmiques i professionals).

El rendiment net corresponent a l'exercici 2015, determinat segons el mètode de determinació objectiva, seria com segueix:

ESTIMACIÓ OBJECTIVA	
DECORADOR	
Ingressos	90.000 €
Despeses ⁽¹⁾ 40% xifra d'ingressos	(36.000 €)
RENDIMENT NET	54.000 €

- (1) En el cas que ens ocupa, el percentatge de despeses deduïbles es quantifica en un 40% de la xifra d'ingressos, atès que l'activitat desenvolupada per l'obligat tributari no és ni una activitat comercial ni es correspon a retribucions derivades del seu càrrec com a administrador.

En cas que l'obligat tributari no hagués optat per l'aplicació del mètode de determinació objectiva, el rendiment net s'hauria de determinar en funció de les regles de determinació directa. Davant aquesta situació, el rendiment net es quantificaria com segueix:

ESTIMACIÓ OBJECTIVA	
DECORADOR	
Ingressos	90.000 €
Despeses	(21.250 €)
Lloguer	(10.000 €)
Adquisició materials	(10.840 €)
Impost sobre radicació d'activitats	(410 €)
Resultat comptable	68.750 €
Diferències permanents	410 €
Impost sobre radicació d'activitats ⁽²⁾	410 €
Rendiment net	69.160 €

- (2) Tal com s'ha mencionat, les despeses derivades de la quota de tributació satisfeta per l'impost sobre la radicació d'activitats comercials, empresarials i professionals no tenen la consideració de fiscalment deduïbles. Això no obstant, com veurem en l'apartat 8.2, aquestes despeses podran ser objecte de deducció a la quota de tributació de l'IRPF.

Com es pot observar, en l'exemple anterior resulta més beneficiós per a l'obligat tributari determinar la base de tributació segons el règim especial de determinació objectiva.

4.2.3. Béns i drets destinats a una activitat econòmica

Es consideren béns i drets destinats a una activitat econòmica els següents:

- Els béns immobles on duu a terme la seva activitat el contribuent.
- Els béns destinats als serveis econòmics i socioculturals del personal al servei de l'activitat. No es consideren "destinats" els béns d'esplai i esbarjo o, en general, d'ús particular del titular de l'activitat econòmica.
- Qualsevol altre element patrimonial que sigui necessari per a l'obtenció dels rendiments de l'activitat econòmica. En cap cas no tenen aquesta consideració els actius representatius de la participació en fons propis o el patrimoni net d'una entitat i de la cessió de capitals a tercers.
- Quan es tracti d'elements patrimonials que serveixin només parcialment a l'objecte de l'activitat econòmica, l'afectació s'entén limitada a la part d'aquests elements patrimonials que realment s'utilitzi en l'activitat de què es tracti.

L'afectació o desafectació de béns i drets a una activitat econòmica que segueixin formant part del patrimoni de l'obligat tributari no genera rendes positives ni negatives a efectes impositius.

Tot i això, en cas que la desafectació es produeixi per motiu de cessament de l'activitat, si la transmissió a terceres persones es produeix abans de transcorreguts tres anys, es considera que la desafectació dels béns o drets genera rendes positives o negatives a efectes impositius. En aquest cas, aquestes rendes s'haurien d'incloure en la base de tributació del contribuent.

4.3. RENDES DEL CAPITAL

Són rendes del capital la totalitat de les contraprestacions que provenguin, directament o indirectament, d'elements patrimonials, béns o drets, la titularitat dels quals correspongui a l'obligat tributari i que no estiguin destinats a activitats econòmiques. En aquest sentit, les rendes del capital es poden diferenciar entre:

- Rendes del capital immobiliari (base de tributació general)
- Rendes del capital mobiliari (base de tributació de l'estalvi)

4.3.1. Rendes del capital immobiliari

Reben la consideració de rendes del capital immobiliari totes aquelles que derivin de la constitució o cessió de drets o facultats d'ús o gaudi sobre béns immobles i no siguin considerades rendes procedents de les activitats econòmiques.

La **renda neta** del capital immobiliari és el resultat de minorar l'import dels rendiments íntegres amb la quantia de les despeses fiscalment deduïbles reconegudes. A efectes de determinar l'import de les despeses fiscalment deduïbles, l'obligat tributari pot optar per a quantificar-les a través d'algun dels mètodes següents:

- Les despeses fiscalment deduïbles es quantifiquen d'acord amb les normes previstes per a la determinació de la renda neta en el règim de determinació directa corresponent a les rendes d'activitats econòmiques. És a dir, serien deduïbles aquelles despeses que compleixin els requisits previstos per a l'impost sobre societats.
- Les despeses deduïbles es corresponen amb el percentatge fix del 40% dels ingressos de les rendes del capital immobiliari. A través d'aquest sistema, es permet que l'obligat tributari consideri com a despeses fiscalment deduïbles directament el 40 per cent dels rendiments íntegres.

Per poder quantificar les despeses fiscalment deduïbles a través d'aquest sistema, l'obligat tributari haurà de comunicar aquesta opció al ministeri encarregat de les finances abans que finalitzi el període impositiu anterior a aquell en què hagi de tenir efectes.

En cas que l'exercici 2015 sigui el primer any en què l'obligat tributari obté rendes per aquest concepte, el termini per a comunicar aquesta opció és de 3 mesos a comptar des de l'1 de gener de 2015.

EXEMPLE

En David és propietari de dos immobles, pels quals ha percebut durant l'exercici 2015 un total de 25.000 euros en concepte d'ingressos per lloguer. Així mateix, en David ha suportat una sèrie de despeses associades a l'activitat d'arrendament de 8.000 euros i s'està plantejant optar per determinar el rendiment net del capital immobiliari pel mètode d'estimació objectiva.

RENDES NETES DEL CAPITAL IMMOBILIARI

Import de les despeses fiscalment deduïbles segons la Llei de l'IS

Ingressos	25.000 euros
Despeses	8.000 euros

Rendiment net 17.000 euros

Despeses deduïbles resultants d'aplicar el 40 per cent sobre el total dels ingressos percebuts

Ingressos	25.000 euros
Despeses	10.000 euros (25.000 x 40%)

Rendiment net 15.000 euros

Com es pot observar, en l'exemple anterior resulta més beneficiós per a l'obligat tributari determinar la base de tributació de les rendes del capital immobiliari segons el règim especial de determinació objectiva.

4.3.2. Rendes del capital mobiliari

Són rendes del capital mobiliari totes aquelles rendes íntegres procedents del capital mobiliari, tals com:

- Dividends i altres rendes derivades de la participació en el patrimoni net d'entitats. També reben aquesta consideració les distribucions de resultats procedents de qualsevol organisme d'inversió col·lectiva.
- Rendes procedents de la cessió de capitals propis (interessos, així com altres remuneracions pactades).
- Rendes procedents d'operacions de capitalització i de contractes d'assegurança de vida o invalidesa (sempre que no tinguin la consideració de rendes del treball).
- Rendes obtingudes de la prestació d'assistència tècnica, de l'arrendament o subarrendament de béns mobles, negocis o mines sempre que no tinguin la consideració de rendiments de les activitats econòmiques.
- La concessió o autorització d'ús o cessió o llicència de drets sobre patents, dissenys, models i dibuixos industrials, marques, noms de domini i altres signes distintius de l'empresa, com també sobre altres drets de propietat industrial, sempre que no rebin la consideració de rendiments del treball ni d'activitats econòmiques.
- La concessió o autorització d'ús o cessió o llicència de drets sobre plans, fórmules o procediments secrets, de drets sobre informacions relatives a experiències industrials, comercials o científiques, incloses les tècniques i els mètodes de comercialització empresarial, o la concessió d'ús d'equips industrials, comercials o científics, sempre que no rebin la consideració de rendiments del treball ni d'activitats econòmiques.
- La concessió o autorització d'ús o cessió o llicència de drets d'autor sobre obres literàries, artístiques o científiques, incloses les produccions audiovisuals i els programes, les aplicacions i els sistemes informàtics, així com els drets veïns als drets d'autor realitzades per persones diferents de l'autor.
- Els pagaments per la cessió de drets d'imatge.

Tot seguit es mostra un resum de les **despeses fiscalment deduïbles** d'aplicació per tal de determinar les rendes netes del capital mobiliari, en forma d'exemple pràctic:

EXEMPLE

En David ha obtingut uns interessos per un import de 2.000 euros. Les despeses de custòdia han estat de 50 euros.

RENDES NETES DEL CAPITAL MOBILIARI	
Despeses d'administració i custòdia	
Ingressos	2.000 euros
Despeses	50 euros
Rendiment net	1.950 euros

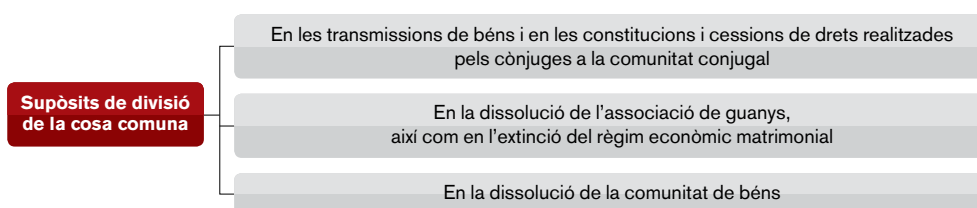
- Addicionalment, es dedueixen les despeses necessàries per a l'obtenció d'aquest tipus de rendes i, en el seu cas, l'import del deteriorament sofert pels béns.

Aquestes despeses només són d'aplicació als rendiments previstos per l'article 22.4 de la Llei de l'IRPF, és a dir, els darrers cinc punts anteriors.

4.4. GUANY I PÈRDUES DE CAPITAL

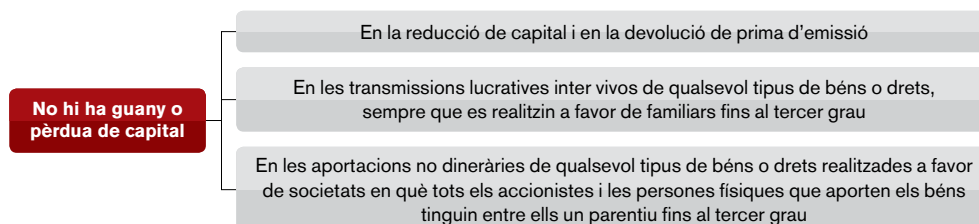
Es consideren guanys i pèrdues de capital les variacions en el valor del patrimoni de l'obligat tributari que es posin de manifest amb ocasió de qualsevol alteració en la seva composició.

- S'estima que no hi ha alteració de la composició del patrimoni i, per tant, no es produeix el fet generador, en els casos següents:

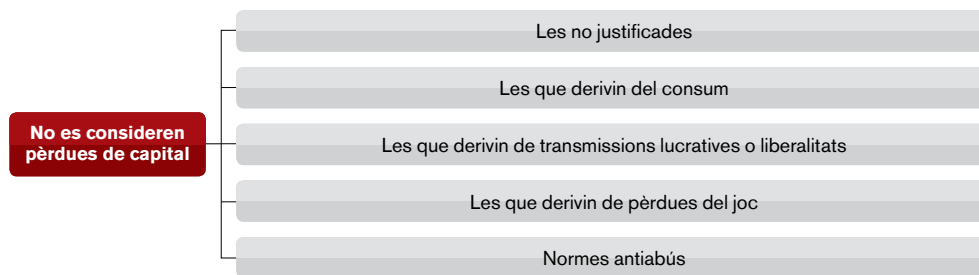
En tot cas, els elements afectes a les situacions anteriorment descrites conservaran el seu valor d'adquisició originari sense que aquestes circumstàncies en puguin implicar una modificació.

- Per un altre costat, tampoc hi ha guany o pèrdua de capital en els casos següents:

En tot cas, els elements objecte de les transmissions anteriorment indicades han de conservar el seu valor d'adquisició originari sense que sigui possible la seva modificació a conseqüència de les circumstàncies esmentades.

- Tanmateix, no es consideren pèrdues de capital les següents:

Les normes antiabús previstes per la Llei de l'IRPF identifiquen una sèrie de situacions en què no es considera que es produeix una pèrdua de capital:

- Les derivades de la transmissió d'elements patrimonials, quan el transmissor torni a adquirir-los dins l'any següent a la data de la transmissió.
- Les derivades de les transmissions de valors o participacions admesos a negociació en algun dels mercats secundaris oficials de valors, quan el contribuïent hagi adquirit valors homogenis dins dels dos mesos anteriors o posteriors a aquestes transmissions. Aquesta pèrdua patrimonial s'integrarà quan es produeixi la subsegüent transmissió dels valors.
- Les derivades de les transmissions de valors o participacions no admesos a negociació en algun dels mercats secundaris oficials de valors, quan el contribuïent hagi adquirit valors homogenis l'any anterior o posterior a les transmissions. Aquesta pèrdua patrimonial s'integrarà quan es produeixi la subsegüent transmissió dels valors.

Als efectes del càlcul de l'import dels guanys o pèrdues de capital, es tindrà en consideració la naturalesa de la transmissió efectuada:

- a) En els casos de transmissió a títol oneros o lucratiu, l'import del guany o la pèrdua de capital serà la diferència entre els valors d'adquisició i transmissió dels elements patrimonials.
- b) En la resta de casos, aquest import consistirà en el valor real dels elements patrimonials o les seves parts, si escau.

Normes de valoració per a valors representatius de fons propis i per a béns immobles abans de l'entrada en vigor de la Llei de l'IRPF.

A l'efecte de computar els guanys i les pèrdues de capital derivats de les **transmissions de valors representatius** de la participació en els fons propis d'entitats residents al Principat d'Andorra adquirits abans de l'entrada en vigor de la Llei de l'IRPF, es pren com a valor d'adquisició de la participació transmesa el major dels dos següents (disposició addicional primera):

- El valor teòric comptable corresponent a la data de tancament de l'últim període impositiu que finalitzi abans del dia 1 de gener del 2013 o
- El valor d'adquisició acreditat de forma fefaent.

Per un altre costat, els obligats tributaris que obtinguin **rendes d'activitats econòmiques i siguin titulars de béns immobles** afectes a la seva activitat econòmica i hagin estat adquirits abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei consideraran com a valor dels béns, a l'efecte d'aplicar les disposicions de la Llei de l'IRPF, el major entre el valor de mercat d'aquests béns a 2014, segons resulti d'un informe de valoració emès per un expert independent, o el seu cost d'adquisició acreditat de forma fefaent (disposició addicional segona).

EXEMPLE

Una persona física treballa en una empresa d'informàtica i també és membre del Consell d'Administració d'una societat dedicada a la venda on-line de productes electrònics. Addicionalment, té els seus estalvis en un dipòsit a renda fixa amb una entitat financera andorrana.

Els ingressos i les despeses obtingudes per aquesta persona física són els següents:

- a) Com a assalariat rep un salari mensual brut de 2.500 euros i cotitza a la CASS el 5,5 per cent corresponent a la part del treballador.*
- b) Com a membre del Consell d'Administració percep una remuneració de 14.400 euros anuals i per l'esmentada activitat suporta unes despeses de 2.800 euros.*
- c) El certificat de dipòsit li genera uns interessos de 1.500 euros anuals, amb unes despeses d'administració associades de 25 euros.*

Abans de determinar la seva base de tributació, s'ha d'analitzar si les rendes obtingudes constitueixen el fet generador de l'impost i, en el seu cas, la seva qualificació en funció de la seva naturalesa. A aquests efectes les rendes que percep es classifiquen de la següent manera, des del punt de vista de l'IRPF:

- a) **Rendes procedents de la seva relació laboral amb l'empresa informàtica.** Aquestes tenen la consideració de rendes del treball que s'integren a la base general.
- b) **Rendes derivades del seu càrrec d'administrador.** Reben la consideració de rendes d'activitats econòmiques, que s'integren a la base general.
- c) **Rendiments del dipòsit.** Tenen la consideració de rendiments del capital mobiliari que s'integren a la base de l'estalvi.

Rendes del treball		Rendes de les activitats econòmiques		Rendes del capital mobiliari	
Ingressos	30.000 €	Ingressos	14.400 €	Ingressos	1.500 €
Despeses	(2.550 €)	Despeses	(2.800 €)	Despeses	(25 €)
CASS	(1.650 €)		11.600 €		1.475 €
Altres (3%)	(900 €)				
Renda neta	27.450 €				
Base tributació general			39.050 €	Base tributació de l'estalvi	
				1.475 €	

05 INTEGRACIÓ I COMPENSACIÓ DE RENDES

Per al càlcul de la base de tributació, els imports positius o negatius de les rendes de l'obligat tributari s'integren i es compensen entre ells, amb les següents regles previstes en la Llei de l'IRPF.

- **Base de tributació general:** és el resultat d'integrar i compensar entre si, en cada període impositiu, les rendes del treball, les rendes procedents d'activitats econòmiques i les rendes del capital immobiliari.
- **Base de tributació de l'estalvi:** és el resultat d'integrar i compensar entre si, en cada període impositiu, les rendes del capital mobiliari i els guanys i les pèrdues de capital.

Un cop determinades la base de tributació general i la base de tributació de l'estalvi, l'obligat tributari pot minorar cadascuna d'elles amb les bases de tributació negatives de la seva mateixa naturalesa generades en períodes anteriors, amb un termini màxim de 10 anys.

Els obligats tributaris que, a l'inici del primer exercici en què sigui aplicable la Llei de l'IRPF, tinguin bases de tributació negatives pendents de compensació d'acord amb les disposicions previstes per la Llei de l'impost sobre la renda de les activitats econòmiques poden compensar-les en la base de tributació de l'IRPF en el termini de 10 anys. A l'hora de computar aquest termini de 10 anys es tindrà en consideració com a punt de partida l'exercici en què aquestes es varen informar en la corresponent autoliquidació de l'IAE.

Com es pot observar, a través d'aquesta disposició transitòria de la Llei de l'IRPF es permet que els obligats tributaris mantinguin l'antiguitat dels seus actius fiscals generats en virtut d'allò que estableix la Llei de l'IAE.

06 BASE DE LIQUIDACIÓ GENERAL DE L'ESTALVI I MÍNIM EXEMPT

Un cop quantificada la base de tributació, el següent pas en la liquidació de l'impost és determinar la base de liquidació general i de l'estalvi, mitjançant l'aplicació de les reduccions previstes a tal efecte a la Llei de l'IRPF.

En aquest sentit, un resum de les reduccions de la base de tributació és com segueix:

Base de tributació general	Base de tributació de l'estalvi
<p>Reduccions personals i familiars</p> <ul style="list-style-type: none">• Reducció per mínim personal de 24.000 euros.• Aquest import pot incrementar-se fins a 40.000 euros en el supòsit que el cònjuge o la parella estable no pugui beneficiar-se, totalment o parcial, d'aquesta reducció. <p>Reduccions per càrregues familiars</p> <ul style="list-style-type: none">• 750 euros per descendent menor de 25 anys que convisqui amb l'obligat tributari i no percebi rendes anuals superiors a 12.000 euros. A aquest import se li aplicarà un quocient de l'1,5 en cas de tractar-se de descendents amb discapacitat.• 750 euros per ascendent major de 65 anys que convisqui amb l'obligat tributari i no percebi rendes anuals superiors a 12.000 euros. A aquest import se li aplicarà un quocient de l'1,5 en cas de tractar-se de descendents amb discapacitat.• Quan dos o més obligats tributaris tinguin dret a l'aplicació de les reduccions respecte dels mateixos ascendents o descendents, el seu import es prorrogeja entre ells a parts iguals. No obstant això, quan els obligats tributaris tinguin un grau diferent de parentiu amb l'ascendent o el descendent, només tindrà dret a la reducció el de grau més pròxim. <p>Reducció per inversió en habitatge habitual</p> <ul style="list-style-type: none">• 25% de les quantitats satisfetes en el període impositiu per a l'adquisició de l'immoble que constitueixi o hagi de constituir el seu habitatge habitual, incloent-hi les despeses originades per l'adquisició a càrrec de l'adquirent i, en cas de finançament per tercers, l'amortització, els interessos i les restants despeses associades al préstec.• En tot cas, l'import màxim d'aquesta reducció és de 1.000 euros.• Perquè l'habitatge constitueixi la seva residència habitual, l'obligat tributari ha d'estar donat d'alta en el cens de la parròquia corresponent al lloc de situació de l'immoble dins el termini de dotze mesos comptats des de la data d'adquisició de l'habitatge.	<p>Reducció per mínim exempt de les rendes de l'estalvi</p> <ul style="list-style-type: none">• La base de tributació de l'estalvi es redueix en un import de 3.000 euros en concepte de mínim exempt per obtenció de rendes de l'estalvi.

Reducció per aportacions a instruments de previsió social i pensions compensatòries

- **Les aportacions i contribucions a plans de pensions** i altres instruments de previsió social habilitats per la legislació andorrana, essent el límit el menor dels següents imports: **5.000 euros anuals o el 30% de la suma dels rendiments nets del treball i de les activitats econòmiques.** (*)
- **Les pensions compensatòries i les anualitats per aliments satisfetes** d'acord amb la legislació vigent o en compliment d'una resolució judicial o d'un conveni regulador homologat.

Un resum de l'esquema de l'impost fins a la base de liquidació:

(*) En el redactat de la Llei de l'IRPF s'estableix que les aportacions i contribucions a plans de pensions i altres instruments de previsió social poden ser elements de reducció de la quota tributària. Això no obstant, els autors d'aquest QUADERN entenem que la voluntat del legislador és reduir la base de tributació general i que és una errada tipogràfica allò contingut en la Llei.

EXEMPLE

Una persona física que és membre del Consell d'Administració d'una societat percep una remuneració de 60.000 euros anuals i paga unes cotitzacions a la CASS de 4.800 euros, i té dos fills menors de 25 anys (la seva parella presentarà la seva declaració). Per un altre costat, disposa de diversos dipòsits que li generen uns interessos anuals de 3.500 euros, sense cap tipus de despeses associades.

Així mateix, s'ha de tenir en compte que aquesta persona ha optat per determinar la seva base de tributació segons els mètodes de determinació directa.

Abans de determinar l'import relatiu a la base de tributació de la persona física, s'ha de determinar si les rendes obtingudes estan subjectes a l'IRPF i, en el seu cas, qualificar la naturalesa de la renda obtinguda:

- Rendes derivades del seu càrrec d'administrador.** Reben la consideració de rendes d'activitats econòmiques, les quals s'integren a la base general.
- Rendiments del dipòsit.** Tenen la consideració de rendiments del capital mobiliari, que s'integren a la base de l'estalvi.

Rendes de les activitats econòmiques		Rendes capital mobiliari	
Ingressos	60.000 €	Ingressos	3.500 €
Despeses	(4.800 €)	Despeses	0 €
Rendes del treball	55.200 €	Base tributació de l'estalvi	3.500 €
Reduccions:		Base de tributació de l'estalvi	
Base de tributació general		Minim exempt	(3.000 €)
Minim exempt	(24.000 €)	Fills ⁽¹⁾	(750 €)
Fills ⁽¹⁾	(750 €)	Base de liquidació de l'estalvi	500 €
Base de liquidació general	30.450 €		

- (1) L'obligat tributari té dos fills, a la reducció dels quals tenen dret tant l'obligat tributari com la seva parella. Per aquest motiu, la reducció d'aplicació és la següent:

$$\text{Reducció per càrregues familiars} = (750 \times 50\%) + (750 \times 50\%)$$

07 TIPUS DE GRAVAMEN I QUOTA DE TRIBUTACIÓ

El **tipus general** de gravamen per als obligats tributaris d'aquest impost és del 10 per cent.

La **quota de tributació** és la quantitat resultant d'aplicar a la base de liquidació general i de l'estalvi el tipus de gravamen. La quota de tributació no pot ser negativa i, com a mínim, es consigna un import de zero.

08 QUOTA DE LIQUIDACIÓ

Quantificada la quota de tributació de l'impost, el següent pas és determinar la quota de liquidació. Al respecte, s'ha de tenir en compte que la quota de liquidació és el resultat de minorar la quota de tributació amb les bonificacions i deduccions previstes per la normativa de l'IRPF.

8.1. BONIFICACIÓ A LA QUOTA DE TRIBUTACIÓ

En el cas en què l'obligat tributari obtingui una quota de tributació positiva, podrà aplicar-se aquesta bonificació sempre que obtingui rendes del treball, rendes d'activitats econòmiques o rendes del capital immobiliari.

L'import d'aquesta bonificació es determinarà de la següent manera:

$$\text{Base de tributació general} - 24.000 \times 10\% \times 50\%$$

La quantitat màxima d'aquesta bonificació en cap cas pot ser superior a 800 euros. Addicionalment, cal assenyalar que la quota de liquidació no pot resultar negativa com a conseqüència de l'aplicació de la bonificació mencionada.

EXEMPLE

En Carles treballa com a administratiu en una empresa asseguradora. Durant l'any 2015 ha percebut un sou per un import de 35.000 euros, cotitzant a la CASS un 5,5% per la part del treballador. Addicionalment, en Carles ha cobrat uns interessos bancaris per un import de 300 euros.

En Carles és solter i té un fill únicament al càrrec seu.

Per tal de determinar la base de tributació d'en Carles, s'ha de tenir en compte que els únics rendiments que percep són els derivats de la seva relació laboral, els quals tenen la consideració de rendes del treball i que s'integren a la base general, així com els interessos bancaris, els quals tenen la consideració de rendiments del capital mobiliari i s'integren a la base de l'estalvi.

Rendes del treball (RT)		Rendes capital mobiliari	
Ingressos	35.000 €	Ingressos	300 €
Despeses	(2.975 €)	Despeses	0 €
CASS	(1.925 €)		
Altres (3%)	(1.050 €)		
Base tributació general	32.025 €	Base tributació de l'estalvi	300 €
Reduccions:		Base de tributació de l'estalvi	
Base de tributació general		Mínim exempt	(3.000 €)
Mínim exempt	(24.000 €)		
Fills	(750 €)		
Base de liquidació general	7.275 €	Base de liquidació de l'estalvi	0 €
Base de liquidació agregada			7.275 €
Tipus de gravamen			10%
Quota de tributació			728 €
Bonificació ⁽¹⁾			(401 €)
Quota de liquidació			327 €

(1) Tal com s'ha assenyalat, l'import de la bonificació es determinarà partint de la base de la tributació general (32.025 euros), minorant el mínim personal exempt de 24.000 euros i aplicant un 50 per cent sobre el resultat d'aplicar el tipus impositiu a l'import resultant $((32.025 - 24.000) \times 10\% \times 50\%)$.

Addicionalment a la bonificació esmentada anteriorment, la quota de tributació es pot minorar en l'import corresponent a les deduccions previstes per la Llei de l'IRPF. A aquests efectes, s'ha de tenir en compte que les deduccions previstes són les desenvolupades en els punts següents (del 8.2 al 8.4).

8.2. DEDUCCIONS PER ELIMINAR LA DOBLE IMPOSICIÓ INTERNA I INTERNACIONAL

A conseqüència de la introducció de l'IRPF, és possible que els obligats tributaris obtinguin rendes gravades per l'IRPF, però que alhora aquests rendiments hagin estat gravats prèviament per un altre impost. D'aquesta situació es deriva una doble imposició que pot ser interna o internacional.

Deduccions per eliminar la doble imposició interna

Com ja s'ha comentat en l'apartat 4.2 relatiu a les rendes derivades d'activitats econòmiques, els obligats tributaris de l'IRPF poden suportar una situació de doble imposició generada per rendes obtingudes en territori andorrà. Concretament, aquesta doble imposició es posa de manifest en les quotes dels impostos següents:

- L'impost comunal sobre els rendiments arrendataris;
- L'impost comunal sobre la radicació d'activitats comercials, empresarials i professionals.

En aquest sentit, la Llei de l'IRPF preveu que els obligats tributaris poden minorar la quota de tributació amb l'import de les quotes efectivament satisfetes en concepte dels impostos indicats anteriorment.

Deduccions per eliminar la doble imposició internacional

Per un altre costat, també es pot donar la situació que els rendiments gravats per l'IRPF també hagin estat gravats en una altra jurisdicció diferent a l'andorrana (per exemple Espanya o França). D'aquest fet es deriva una situació de doble imposició, però de caire internacional.

Aquesta doble imposició internacional es produeix, normalment, en els casos de rendes que provenen de pagadors no residents en territori andorrà. En aquest sentit, cal recordar que s'integren a la base de tributació de l'IRPF totes aquelles rendes obtingudes per l'obligat tributari amb independència de l'Estat de residència del pagador.

Pel que fa a l'import que s'ha de considerar com a deducció per eliminar la doble imposició internacional, aquest es correspondrà amb la menor de les dues quantitats següents:

- a) L'import efectivament satisfet a l'estranger en concepte d'un impost de naturalesa anàloga a l'IRPF.
- b) L'import de la quota de tributació que correspondria pagar al Principat d'Andorra per aquestes rendes si s'haguessin obtingut en territori andorrà.

Per últim, s'ha de destacar que aquelles deduccions que no s'hagin pogut aplicar per insuficiència de quota no es perden, sinó que l'obligat tributari disposa d'un termini de 3 anys per a generar una quota de tributació suficient per poder aplicar les deduccions esmentades. En aquest sentit, remarcar que aquest termini de 3 anys és d'aplicació tant per a la deducció per a evitar la doble imposició interna com internacional.

8.3. DEDUCCIÓ PER CREACIÓ DE LLOCS DE TREBALL

Tal com succeeix actualment amb la Llei de l'IAE, amb la finalitat d'intentar incentivar el mercat laboral, la Llei de l'IRPF (de la mateixa manera que ho fa la Llei de l'IS) introdueix una deducció a la quota de tributació per la creació de llocs de treball.

- L'obligat tributari té dret a aplicar aquesta deducció quan es produeix un increment de la plantilla mitjana. Aquest increment es computa comparant la plantilla mitjana del darrer dia del període impositiu en curs amb aquella corresponent al tancament del període impositiu immediatament anterior.

A aquests efectes, es calcula la plantilla mitjana prorratejant el nombre de persones pels dies de l'any que estan contractades en relació laboral per l'obligat tributari.

- L'import de la deducció és el resultat de multiplicar la quantia fixa de 3.000 euros per persona d'increment mitjà.
- Aquest increment mitjà de plantilla s'ha de mantenir durant l'any posterior a comptar des del tancament del període impositiu en curs. En cas que no es compleixi amb aquest requisit, l'obligat tributari haurà d'ingressar l'import de la deducció aplicada, juntament amb els interessos de demora meritats.

8.4. DEDUCCIÓ PER NOVES INVERSIONS

- De la mateixa manera que succeeix amb la deducció per creació de llocs de treball, la Llei de l'IRPF manté la deducció per noves inversions regulada actualment per la Llei de l'IAE. Aquesta deducció és d'aplicació a aquells obligats tributaris que hagin dut a terme noves inversions a Andorra durant el període impositiu en curs. L'import de la deducció es correspon amb el 5 per cent de les noves inversions realitzades, sempre que aquestes estiguin afectes a l'activitat empresarial.
- Per tal que l'obligat tributari pugui gaudir d'aquesta deducció, s'ha de tenir en compte que aquests elements i inversions s'han de mantenir dintre el patrimoni empresarial durant un mínim de cinc anys. Aquest període de manteniment es computa des de la seva data d'adquisició.

En cas que no es compleixi amb el requisit de mantenir les inversions, l'obligat tributari haurà d'ingressar l'import de la deducció aplicada, juntament amb els interessos de demora meritats.

.....

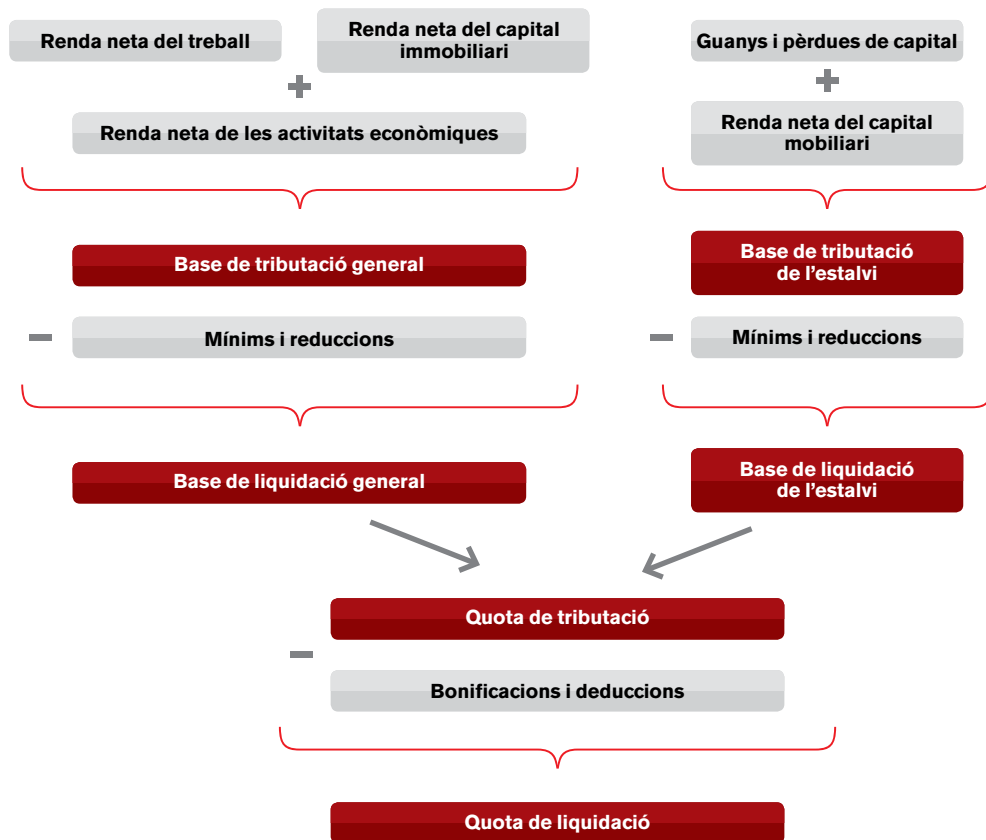
Aquelles deduccions per creació de llocs de treball i per noves inversions que no s'hagin pogut aplicar per insuficiència de quota no es perden, sinó que l'obligat tributari disposa d'un termini de 3 anys per a generar una quota de tributació suficient per poder aplicar les deduccions esmentades.

.....

Els obligats tributaris que, a l'inici del primer exercici en què sigui aplicable la Llei de l'IRPF, tinguin deduccions pendents d'aplicació, d'acord amb les disposicions de la Llei de l'impost sobre la renda de les activitats econòmiques, es poden deduir de la quota de tributació de l'IRPF dels tres exercicis posteriors. A efectes de determinar aquest termini de 3 anys, l'obligat tributari haurà de considerar que l'inici d'aquest termini coincideix amb aquell en què es varen generar les deduccions i que no varen poder ser aplicades per insuficiència de quota.

Com es pot observar, a través d'aquesta disposició transitòria de la Llei de l'IRPF es permet que els obligats tributaris mantinguin l'antiguitat dels seus actius fiscals generats en virtut d'allò que estableix la Llei de l'IAE.

Un resum de l'esquema de l'impost fins a la quota de liquidació és com segueix:

EXEMPLE

Una persona física explota un comerç dedicat a la venda al detall de productes alimentaris. Al tancament de l'exercici 2016, els ingressos obtinguts durant l'exercici són de 200.000 euros, essent les despeses associades a l'activitat de 61.500 euros, incloent la despesa derivada de l'impost de radicació d'activitats comercials per un import de 3.920. Així mateix, aquesta persona ha adquirit una furgoneta per a repartir els seus productes per un import de 18.460 euros.

Per un altre costat, aquesta persona física ha obtingut uns rendiments de l'estalvi per un import de 1.200 euros.

Les deduccions que li seran d'aplicació es determinen de la següent manera:

- L'import de la deducció per noves inversions = $18.460 \times 5\% = 923$ euros
- L'import de la deducció per l'impost de radicació d'activitats comercials: 3.920 euros

La quota de liquidació es determinaria com segueix:.

Rendes de les activitats econòmiques		Rendes capital mobiliari	
Ingressos	200.000 €	Ingressos	1.200 €
Despeses	(61.500 €)	Despeses	0 €
Resultat comptable	138.500 €		
Despeses no deduïbles ⁽¹⁾	3.920 €		
Base tributació general	142.420 €	Base tributació de l'estalvi	1.200 €
Reduccions:		Base de tributació de l'estalvi	
Base de tributació general		Minim exempt	(3.000 €)
Minim exempt	(24.000 €)	Base de liquidació de l'estalvi	0 €
Base de liquidació general	118.420 €		
Base de liquidació agregada		118.420 €	
Tipus de gravamen			10%
Quota de tributació			11.842 €
Bonificació ⁽²⁾			(800 €)
Deduccions per impost comunal ⁽³⁾			(3.920 €)
Deduccions per noves inversions ⁽⁴⁾			(923 €)
Quota de liquidació			6.199 €

- (1) No són deduïbles les quotes que l'obligat tributari hagi satisfet per l'impost comunal de radicació d'activitats econòmiques.
- (2) En aquest cas, l'import de la bonificació per l'obtenció de rendes del treball, rendes d'activitats econòmiques i rendes del capital immobiliari és superior al límit previst per la Llei de l'IRPF. Per aquest motiu, la bonificació és de 800 euros.
- (3) Per a eliminar la doble imposició interna, la quota de tributació es minora amb la quota de l'impost comunal sobre la radicació d'activitats comercials, empresarials i professionals satisfet per l'obligat tributari.
- (4) L'obligat tributari minora la quota de tributació amb la deducció generada per noves inversions.

09 RETENIDORS DE L'IMPOST I EL PAGAMENT A COMPTE

Les entitats i les persones jurídiques residents al Principat d'Andorra que satisfacin o abonin rendes gravades per l'IRPF estan obligades a practicar retenció i ingrés a compte, en concepte de pagament a compte de l'impost, així com a ingressar-ne l'import al ministeri encarregat de les finances. Aquesta obligació recau en els pagadors que abonin rendiments de la següents naturalesa:

- Rendes del treball.
- Rendes del capital mobiliari.

Estan subjectes a les mateixes obligacions les persones físiques residents al Principat d'Andorra que realitzin activitats econòmiques, respecte de les rendes que satisfacin o abonin en l'exercici d'aquestes activitats, i les persones físiques o jurídiques no residents fiscals que operin al Principat d'Andorra mitjançant un establiment permanent o sense, quan paguin rendes del treball gravades per aquest impost.

Pel que fa al percentatge de retenció a aplicar sobre les rendes del treball, aquest es determinarà pel ministeri encarregat de les finances i, posteriorment, el comunicarà al pagador per tal que practiqui i ingressi les retencions corresponents sobre els rendiments satisfets als seus treballadors.

Respecte a les rendes de les activitats econòmiques, es realitzarà un pagament a compte durant el mes de setembre, l'import del qual es correspon amb el 50 per cent sobre la quota de liquidació del període impositiu immediatament anterior.

Pel que fa a les rendes del capital mobiliari, seran les pròpies entitats pagadores dels rendiments les que practican les corresponents retencions i ingressos a compte sobre els rendiments que abonin.

IMPORT DELS PAGAMENTS A COMPTE

a) Rendes del treball

- El tipus de retenció i l'ingrés a compte sobre les rendes del treball es determina prenent com a referència la renda neta del treball, minorant-la amb els mínims personal i familiar, les diferents reduccions previstes per la Llei de l'IRPF, aplicant el tipus de gravamen i la bonificació per l'obtenció de rendes del treball, d'acord amb els requisits i terminis determinats reglamentàriament (vegeu apartat 5 del Reglament).

No obstant això, quan, en qualsevol moment del període impositiu, es modifiqui alguna circumstància rellevant per a la determinació de la retenció o l'ingrés a compte, es regularitzarà el percentatge de retenció o d'ingrés a compte d'acord amb les condicions que es disposin reglamentàriament.

- En el supòsit que el ministeri encarregat de les finances no disposi de la informació relativa a les circumstàncies personals i familiars necessària per tal de poder calcular el tipus de retenció i ingrés a compte, aquest es determinarà tenint en compte únicament els rendiments íntegres percebuts per l'obligat tributari.
-

Com a excepció, s'aplica un percentatge de retenció fix del 10 per cent sobre els següents rendiments del treball:

- i. L'import íntegre de les rendes derivades de la impartició de cursos, conferències, col·loquis, seminaris i d'altres similars, excepte quan tinguin la consideració de rendes d'activitats econòmiques.
 - ii. L'import íntegre satisfet a l'obligat tributari en concepte de preavis, l'excés de la compensació econòmica en relació amb l'import establert amb caràcter obligatori, així com qualsevol altra indemnització per acomiadament o cessament del treballador determinat segons la normativa reguladora.
 - iii. L'import íntegre de les rendes del treball en cas que el ministeri encarregat de les finances no disposi de les circumstàncies personals i econòmiques de l'obligat tributari per tal de poder determinar el tipus de retenció i ingrés a compte.
-

- En cas que l'obligat tributari rebi una retribució o altres complements de caràcter variable, la base per determinar el tipus de retenció i ingrés a compte inclourà, com a mínim, aquestes retribucions corresponents al període impositiu immediatament anterior, excepte que es pugui acreditar de manera objectiva un import diferent.

En cas que l'obligat tributari no hagi disposat d'una retribució variable l'any immediatament anterior al període impositiu en curs, el tipus de retenció i ingrés a compte es determinarà basant-se en una estimació realitzada pel pagador de les rendes.

b) Rendes del capital mobiliari

- La retenció i l'ingrés a compte sobre les rendes del capital mobiliari es determinen aplicant un percentatge de retenció fix del 10 per cent sobre l'import de la renda íntegra satisfeta. Això no obstant, l'obligat tributari pot sol·licitar a l'entitat pagadora, mitjançant la corresponent comunicació, que minori la base sobre la qual s'aplica el percentatge de retenció en l'import de la reducció prevista per a l'obtenció de rendiments del capital mobiliari.

c) Rendiment d'activitats econòmiques

- Tal com ja s'ha assenyalat, durant el mes de setembre, els obligats tributaris que exercixin activitats econòmiques hauran d'efectuar un pagament a compte del 50 per cent sobre la quota de liquidació del període impositiu immediatament anterior.

.....

Adicionalment, l'obligat tributari pot determinar l'import del pagament fraccionat aplicant un percentatge del 5 per cent sobre les rendes netes procedents d'activitats econòmiques obtingudes en l'exercici immediatament anterior.

L'exercici d'aquesta opció es fa en el moment de presentar la declaració corresponent al pagament fraccionat i no vincula per a futurs períodes impositius.

.....

d) Rendes no subjectes a retenció

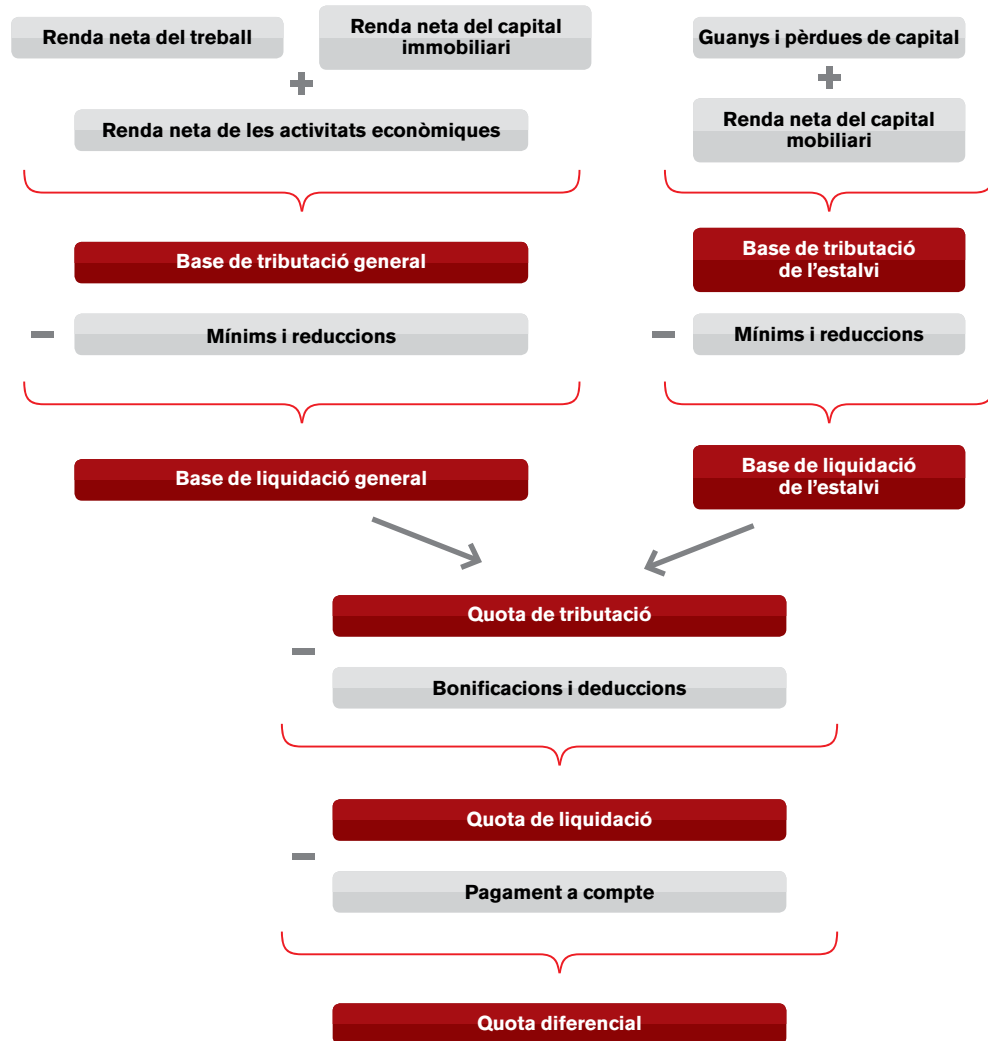
- D'acord amb el que estableix la Llei de l'IRPF, no s'ha de practicar la retenció o l'ingrés a compte respecte de les rendes del capital immobiliari, els guanys i pèrdues de capital, així com d'aquelles rendes que estiguin exemptes de l'impost, en aplicació del que disposa la Llei de l'IRPF.

L'import de les retencions, els ingressos a compte i els pagaments fraccionats es dedueixen de la quota de liquidació per obtenir la quota diferencial. En aquest sentit, és possible que l'obligat tributari hagi efectuat un pagament a compte per un import superior a la quota de liquidació. Davant d'aquesta situació el Departament de Tributs i Fronteres haurà de procedir a la devolució de l'import ingressat en excés; en aquests casos, la quota diferencial serà de signe negatiu.

A continuació es mostra un resum de les rendes subjectes a retenció i ingrés a compte d'acord amb el que disposa la Llei de l'IRPF:

RETENCIÓ / INGRÉS A COMPTE	
Rendes del treball	✓
Rendes d'activitats econòmiques	✓
Rendes del capital mobiliari	✓
Rendes del capital immobiliari	X
Guanys i pèrdues de capital	X
Rendes exemptes	X

Un resum de l'esquema de l'impost fins a la quota diferencial és com segueix:

10 PERÍODE IMPOSITIU I MERITACIÓ

PERÍODE IMPOSITIU

El període impositiu de l'IRPF coincideix amb l'any natural, de manera que, en tot cas, el període impositiu per aquest impost estarà comprès entre l'1 de gener i el 31 de desembre de cada any.

Malgrat això, el període impositiu podrà ser inferior a l'any natural si es produeix la defunció de l'obligat tributari un dia diferent al 31 de desembre.

MERITACIÓ

L'impost es merita l'últim dia del període impositiu, això és el 31 de desembre de cada any.

11 GESTIÓ I LIQUIDACIÓ DE L'IMPOST

L'IRPF és un impost que ha d'autoliquidar l'obligat tributari. És a dir, és el propi obligat tributari qui ha de determinar l'import del deute tributari en concepte de l'IRPF, així com presentar davant el ministeri encarregat de les finances la corresponent declaració.

Per tal de complir amb les obligacions formals de l'impost, els obligats tributaris han de disposar d'un número de registre tributari (d'ara endavant ("NRT")), que serà únic per a tots els tributs estatals que puguin afectar l'obligat tributari. En aquest sentit, cal remarcar que el desenvolupament normatiu d'aquelles qüestions relacionades amb l'NRT s'ha dut a terme via reglamentària (vegeu apartat 7.2 del Reglament).

.....

Els obligats tributaris que, en el moment d'entrada en aplicació de la Llei de l'IRPF, ja disposin d'un NRT com a conseqüència del desenvolupament previ d'activitats econòmiques el mantindran a tots els efectes sense necessitat d'efectuar cap actuació addicional.

.....

DECLARACIÓ DE L'IMPOST

Amb l'objectiu de reduir l'impacte derivat de l'entrada en vigor de l'IRPF per a l'obligat tributari, la Llei de l'IRPF estableix una sèrie de supòsits en què no és necessària la presentació de declaració. En aquest sentit, queden exclosos de presentar la declaració de l'impost els obligats tributaris que obtinguin les següents tipologies de rendes:

- Rendes del treball que hagin suportat retenció per part del seu pagador.
- Rendes del capital mobiliari que hagin estat objecte de retenció.
- Rendes exemptes d'acord amb el que disposa la Llei de l'IRPF.

Respecte dels obligats tributaris que obtinguin altres tipologies de rendes, aquests estaran obligats a presentar i subscriure la declaració de l'IRPF en el lloc i la forma determinats reglamentàriament (vegeu apartat 7 del Reglament) entre l'1 d'abril i el 30 de setembre de l'exercici posterior a la finalització del període impositiu.

El ministeri encarregat de les finances, un cop presentada la declaració, podrà girar la liquidació provisional que escaigui d'acord amb el que disposa la normativa reguladora de les bases de l'ordenament tributari, sense perjudici de les comprovacions posteriors que puguin realitzar els òrgans d'aquest ministeri.

EXEMPLE SOBRE LES OBLIGACIONS DE DECLARACIÓ

En Víctor, durant l'exercici 2015, ha percebut sous i salaris derivats del seu treball com a dependent d'una botiga d'automòbils per un import de 60.000 euros. Igualment, ha percebut dividendes d'empreses andorranes per un import de 5.000 euros. Tots els pagaments percebuts han estat sotmesos a retenció, tret dels dividendes procedents d'entitats andorranes.

Per la seva banda, l'Alexandra, la germana d'en Víctor, ha percebut rendiments d'activitats econòmiques derivades de la seva professió de perruquera per un import de 33.000 euros, així com rendiments del capital mobiliari per un import de 4.200 euros. Els rendiments del capital mobiliari han estat subjectes a retenció.

Tal com s'ha exposat, per tal de determinar l'obligació de declaració cal atendre a la naturalesa de les rendes percebudes pels obligats tributaris.

Pel que fa a en Víctor, les rendes percebudes han estat les següents:

a) Rendiments del treball sotmesos a retenció.

b) Dividendes de societats andorranes.

En Víctor no tindrà obligació de presentar la declaració per IRPF, ja que únicament ha obtingut rendes del treball (subjectes a retenció) i rendes exemptes.

Per la seva banda, l'Alexandra ha obtingut les següents rendes:

a) Rendiments d'activitats econòmiques.

b) Rendiments del capital mobiliari sotmesos a retenció.

L'Alexandra sí haurà de presentar la declaració en concepte d'IRPF, però únicament haurà d'informar de les rendes derivades de la seva activitat econòmica.

12

RÈGIM ESPECIAL PER A RESIDENTS SENSE ACTIVITAT LUCRATIVA

La Llei de l'IRPF estableix un règim transitori de caràcter voluntari, que pretén facilitar l'adaptació al sistema tributari andorrà d'aquells obligats tributaris que tinguin l'autorització de residència sense activitat lucrativa a la data d'aplicació de la present Llei.

En aquest sentit, la disposició transitòria tercera de la Llei de l'IRPF estableix que aquelles persones que, amb caràcter previ a l'entrada en vigor de la Llei de l'impost, hagin obtingut autorització de residència sense activitat lucrativa poden optar per aplicar aquest règim especial.

Aquest règim especial permet als obligats tributaris que s'hi acullin i que abonin un import anual fix de 30.000 euros en concepte de gravamen especial per als residents sense activitat lucrativa no estar subjectes a l'IRPF durant el període en què estiguin acollits a aquest règim.

Aquest règim transitori serà d'aplicació des del primer període impositiu en què sigui d'aplicació aquesta Llei, fins al període impositiu que finalitzi abans del dia 1 de gener del 2018.

Això no obstant, les persones acollides a aquest règim especial podran renunciar a la seva aplicació passant a tributar per l'IRPF, mitjançant la seva renúncia al règim especial. Aquesta renúncia tindrà efectes a partir del període impositiu següent a aquell en què es comuniqui.

13 **INFRACCIONS I SANCIONS**

Els diferents tipus d'infraaccions i de sancions previstes en la Llei de l'IRPF són les següents:

INFRACCIONS	SANCIONS
Infraaccions simples <ul style="list-style-type: none">• Les autoliquidacions incompletes sense transcendència en la liquidació.• L'incompliment de requeriments d'informació i/o documentació.	Multa fixa entre 150 euros i 3.000 euros.
Infraaccions de defraudació <ul style="list-style-type: none">• No presentar l'autoliquidació.• Presentar les autoliquidacions incompletes amb transcendència en la liquidació.• Presentar falses autoliquidacions.	Multa proporcional entre el 50% i el 150% de la quota defraudada.

14 CAS PRÀCTIC

Durant l'any 2015, en Lluís ha percebut les següents rendes:

- Rendes del treball per un import de 40.000 euros, amb pagaments del 5,5% de cotització a la CASS per un import de 2.200 euros.
- Rendes de les activitats econòmiques per un import de 30.000 euros i unes despeses associades de 5.000 euros. El mètode d'estimació dels rendiments nets utilitzat és el mètode d'estimació directa.
- Rendes del capital immobiliari per un import de 35.000 euros i unes despeses associades de 22.000 euros.
- Rendes del capital mobiliari per un import de 40.000 euros, de les quals 25.000 corresponen a interessos del banc A i 15.000 del banc B. Les despeses de custòdia i manteniment són de 60 euros.
- Guanys i pèrdues de capital per un import de 30.000 euros, sense haver-hi despeses associades.

Per la seva banda, a 31 de desembre de 2015, la situació familiar d'en Lluís és la següent:

- Està casat i la seva esposa treballa a mitja jornada per 7.200 euros anuals.
- Té 1 fill menor de 15 anys amb discapacitat.
- La retenció suportada sobre les rendes del treball és del 2%, el que ha representat una retenció anual de 800 euros.
- La retenció que li practica un banc sobre les rendes del capital mobiliari és de 2.200 euros (8,8%) i l'altre, de 1.500 euros (10%).
- És titular d'una hipoteca de 12.000 euros l'any (capital amortitzat + interessos).
- Aporta amb caràcter anual 3.000 euros a un pla de pensions.

Rendes del treball (RT)		Rendes de les activitats econòmiques		Rendes capital immobiliari		Rendes mobiliàries		Guany i pèrdues de capital	
Ingressos	40.000 €	Ingressos	30.000 €	Ingressos	35.000 €	Ingressos	40.000 €	Ingressos	30.000 €
Despeses	(3.400 €)	Despeses	(5.000 €)	Despeses	(22.000 €)	Despeses	(60 €)	Despeses	(0 €)
CASS	(2.200 €)								
Altres (3%)	(1.200 €)								
Renda neta	36.600 €		25.000 €		13.000 €	Renda neta	39.940 €		30.000 €
Base de tributació general			74.600 €			Base de tributació de l'estalvi			69.940 €
		Reduccions			Reduccions				
		Minim exempt	(24.000 €)		Minim exempt	(3.000 €)			
		Minim cònjuge ⁽¹⁾	(8.800 €)						
		Reduccions familiars ⁽²⁾	(563 €)						
		Hipoteca ⁽³⁾	(1.000 €)						
		Pla de pensions ⁽⁴⁾	(3.000 €)						
Base de liquidació general			37.238 €		Base de liquidació de l'estalvi		66.940 €		
Base de liquidació agregada			104.178 €						
Tipus de gravamen			10%						
Quota de tributació			10.418 €						
Bonificació ⁽⁵⁾			(800 €)						
Quota de liquidació			9.618 €						
Retencions ⁽⁶⁾			(4.500 €)						
Quota diferencial			5.118 €						

- (1) En la mesura que l'esposa d'en Lluís no pot beneficiar-se de la totalitat del mínim personal, aquest podrà ser aprofitat pel Lluís amb el límit conjunt de 40.000 euros. En aquest sentit, l'import de la reducció seria de 8.800 euros (40.000 – 24.000 – 7.200).
- (2) El mínim per càrregues familiars es prorrogeja entre aquells obligats que tinguin el mateix vincle de parentiu amb els ascendents o descendents. Tanmateix, en el cas d'ascendents o descendents amb minusvalidesa, el mínim de 750 euros es multiplica pel quocient de l'1,5. En conseqüència, el mínim per càrregues familiars serà de 563 euros ((750 x 1,5) / 2).
- (3) L'import de la reducció per l'adquisició de habitatge habitual serà el 25 per cent de les quantitats satisfetes en el període impositiu per a l'adquisició del seu habitatge habitual, incloent-hi les despeses originades per l'adquisició a càrrec de l'adquirent i, en cas de finançament per tercers, l'amortització, els interessos i les restants despeses associades al préstec, amb el límit màxim de 1.000 euros. En conseqüència, l'import de la reducció per aquest concepte és de 1.000 euros, en ser el 25 per cent de l'import satisfet per aquest concepte superior al mencionat límit (12.000 x 25% = 3.000).
- (4) L'import màxim de la reducció per aportacions a plans de pensions és de 5.000 euros anuals o, en cas de ser inferior, el 30% de la suma dels rendiments nets del treball i de les activitats econòmiques. En aquest sentit, les aportacions realitzades durant l'exercici no superen cap dels dos límits, pel que la reducció es correspondrà amb la totalitat de les aportacions realitzades.
- (5) L'import màxim de la bonificació per l'obtenció de rendes del treball, rendes d'activitats econòmiques i rendes del capital immobiliari és de 800 euros, ja que en el present supòsit l'import de la bonificació supera el límit legal.
- (6) L'import de les retencions i ingressos a compte corresponent als rendiments del capital mobiliari és del 10 per cent dels rendiments percebuts. Això no obstant, l'obligat tributari pot sol·licitar a l'entitat pagadora, mitjançant la corresponent comunicació, que minori la base sobre la qual s'aplica el percentatge de retenció en l'import de la reducció prevista per a l'obtenció de rendiments del capital mobiliari.

En el present supòsit, en Lluís ho va comunicar a la seva entitat pagadora i es va retenir un percentatge inferior al 10 per cent.

Aquestes retencions minoren la quota de liquidació, determinant la quota diferencial de l'IRPF, és a dir, l'import a satisfer.

QUADERNS
D'ACTUALITAT
ECONÒMICA

Reglament d'aplicació de la Llei 5/2014, del 24 d'abril, de l'impost sobre la renda de les persones físiques

01 INTRODUCCIÓ

Amb l'entrada en vigor del Reglament de l'IRPF (d'ara endavant "RIRPF") el passat 31 de juliol de 2014 es completa la configuració del marc fiscal andorrà en matèria d'imposició directa sobre la renda, alhora que troben habilitació normativa totes aquelles remissions que la pròpia Llei de l'impost sobre la renda de les persones físiques (d'ara endavant "LIRPF") efectua en el seu text.

El Reglament, en la seva estructura, s'ajusta al màxim possible a la sistemàtica de la Llei de l'impost, intentant respectar l'estructura del text normatiu mencionat a la data de la seva publicació. Els principals aspectes regulats són els que s'indiquen a continuació:

- En el seu capítol primer, el Reglament de l'IRPF desenvolupa allò establert per la Llei de l'impost en relació amb les rendes exemptes. En concret, el Reglament de l'IRPF regula aquelles rendes relatives a les beques a l'estudi i als ajuts de recerca, així com les rendes derivades de determinats premis literaris, artístics o científics. En aquest sentit, el Reglament de l'IRPF es limita a desenvolupar allò establert per la Llei de l'impost, fixant els límits i les condicions que resulten d'aplicació perquè aquestes rendes puguin beneficiar-se de la seva consideració de rendes exemptes.
- Pel que fa referència a les rendes d'activitats econòmiques, el Reglament de l'IRPF, en el seu capítol segon, desenvolupa el contingut de la Llei de l'impost relatiu a la determinació objectiva dels mencionats rendiments procedents d'activitats econòmiques. Concretament, el Reglament de l'IRPF desenvolupa els límits quantitius i formals que s'han de complir per tal que l'obligat tributari que obtingui aquest tipus de rendes pugui acollir-se al mètode de determinació objectiva de la renda procedent d'activitats econòmiques.

Així mateix, en aquest capítol segon del Reglament de l'IRPF es desenvolupen aquelles qüestions necessàries per poder determinar el mètode de càlcul de la deducció per creació de llocs de treball.

Finalment, el capítol segon del Reglament de l'IRPF regula les condicions envers el pagament fraccionat que hauran d'efectuar els obligats tributaris que obtinguin rendiments procedents de l'exercici d'activitats econòmiques.

- De la mateixa manera que succeeix amb les rendes procedents d'activitats econòmiques, en el capítol tercer del Reglament de l'IRPF es desenvolupa el contingut de la Llei de l'impost en relació amb el càlcul de les despeses deduïbles derivades de les rendes del capital immobiliari, per poder determinar la renda neta procedent d'aquest tipus de béns.
- Per la seva banda, en el capítol quart es defineixen els requisits que han de complir els plans de pensions i altres instruments de previsió social perquè els obligats tributaris que hi contribueixin tinguin dret a la reducció prevista a la Llei de l'IRPF per les aportacions i contribucions realitzades a aquests instruments.

- El capítol cinquè del Reglament de l'IRPF desenvolupa, seguint el mandat establert en la Llei de l'impost, la regulació de les diferents qüestions relatives als pagaments a compte de l'IRPF. En aquest sentit, a través de tres seccions, el Reglament de l'IRPF estableix els requisits que determinen l'obligatorietat de dur a terme els esmentats pagaments a compte, així com els procediments que s'han de seguir a l'hora de determinar i regularitzar els diferents percentatges de retenció i ingress a compte sobre les rendes del treball i sobre les rendes del capital mobiliari.

Així mateix, aquest capítol cinquè del Reglament de l'IRPF regula les diferents comunicacions de dades que han de dur a terme els obligats tributaris i els pagadors de rendes del treball perquè el ministeri encarregat de les finances calculi el percentatge de retenció i ingress a compte aplicable. A aquests efectes, cal recordar que el percentatge de retenció i ingress a compte el determinarà el ministeri encarregat de les finances d'acord amb la informació personal i familiar prèviament comunicada per cadascun dels obligats tributaris.

Adicionalment, el Reglament de l'IRPF determina les diferents declaracions i obligacions formals derivades de la pràctica de les retencions i ingressos a compte mencionats anteriorment.

- El darrer capítol del Reglament de l'IRPF (capítol sisè) desenvolupa el contingut de la Llei de l'impost relatiu a la gestió i liquidació de l'IRPF. Al respecte, el mencionat text normatiu regula amb detall els requisits que faran que aquells obligats tributaris que els compleixin tinguin l'obligatorietat de presentar la declaració de l'impost, fixant una sèrie de supòsits en els quals no hi ha aquesta obligació. Tanmateix, en el capítol sisè del Reglament es desenvolupen aquelles qüestions regulades per la Llei de l'IRPF en relació amb l'ingrés i la devolució d'ofici del deute tributari.
- Finalment, el Reglament de l'IRPF estableix una sèrie de modificacions del Reglament de l'impost sobre la renda dels no-residents fiscals relatives als treballadors fronterers i temporers, així com una sèrie de disposicions addicionals i transitòries relatives al primer exercici en què resulti d'aplicació l'IRPF i al règim especial per a residents sense activitat lucrativa.

S'ha considerat convenient incloure en un únic quadern el text legislatiu de l'IRPF, que inclou les principals línies de la Llei 5/2014 de l'impost sobre la renda de les persones físiques, il·lustrant-ne la seva aplicació amb exemples i casos pràctics, i el seu reglament, aprovat en data 23 de juliol de 2014.

02 **CONDICIONS PER A L'EXEMPCIÓ DE BEQUES I PREMIS**

Com ja s'ha comentat en l'apartat 2 de la part de la Llei d'aquest QUADERN, sempre que les rendes obtingudes pels obligats tributaris es puguin qualificar com a rendes subjectes a l'IRPF, aquestes estaran gravades per dit impost. Això no obstant, hi ha una sèrie de rendes que, tot i rebre aquesta consideració de rendes subjectes a l'IRPF, gaudeixen d'exempció de l'impost, sempre que es compleixin determinats requisits.

En aquest sentit, del redactat de la Llei de l'IRPF se'n desprèn un mandat regulador a fi que, via reglamentària, es desenvolupin els requisits que han de complir les següents rendes per ser considerades com a rendes exemptes de l'impost:

- Les beques públiques i les atorgades per entitats privades, percebudes per cursar estudis reglats.
- Els premis literaris artístics o científics rellevants.

2.1. BEQUES A L'ESTUDI I AJUTS DE RECERCA

Estan exemptes les beques i els ajuts de recerca atorgats per entitats públiques andorranes per cursar estudis reglats o dur a terme accions vinculades a la recerca tant al Principat d'Andorra com a l'estranger, quan es concedeixen d'acord amb la Llei d'ajuts a l'estudi.

Així mateix, també estan exemptes de l'IRPF les beques i els ajuts de recerca atorgats per entitats diferents a les indicades, quan tinguin per objecte cursar estudis reglats o dur a terme accions vinculades a la recerca tant al Principat d'Andorra com a l'estranger, amb els requisits que s'indiquen a continuació:

- La concessió s'ha d'ajustar als principis de mèrit i capacitat, de generalitat i de no-discriminació en les condicions d'accés i publicitat de la convocatòria. No n'estan exemptes les beques i els ajuts en els quals els destinataris siguin exclusivament o fonamentalment els seus treballadors, els cònjuges o parents seus, en línia descendent, ascendent o col·lateral, consanguínia o per adopció, fins al tercer grau inclòs.

L'import exempt per cursar estudis reglats comprèn els costos de matrícula, o les quantitats satisfetes per un concepte equivalent, els d'assegurança d'accidents i assistència sanitària de la qual sigui beneficiari el becari i, si escau, el seu cònjuge i el seu fill sempre que no tinguin cobertura de la seguretat social andorrana, així com una dotació econòmica màxima, amb caràcter general, de 3.000 euros anuals.

L'import de la dotació econòmica exempta s'eleva fins a un màxim de 15.000 euros anuals quan tingui per objecte compensar despeses de transport i allotjament per cursar els estudis reglats del sistema educatiu, fins al segon cicle inclòs. Quan es tracti d'estudis a l'estranger, aquest import és de 18.000 euros anuals.

Si l'objecte de l'ajut és cursar estudis de tercer cicle, la dotació econòmica exempta té un límit màxim de 18.000 euros anuals o de 24.000 euros anuals quan es tracta d'estudis a l'estranger.

En el supòsit dels ajuts a la recerca, la dotació econòmica derivada del programa d'ajuda del qual sigui beneficiari l'obligat tributari n'està exempta, amb un màxim de 24.000 euros anuals. En aquest sentit, l'exempció l'ha de declarar el ministeri encarregat de les finances amb una sol·licitud prèvia a la concessió de la beca per investigació i amb l'aportació de la documentació pertinent per part de la persona o l'entitat que convoca l'ajut a la recerca.

Quan la duració de la beca sigui inferior a un any natural, la quantia màxima exempta és la part proporcional que correspongui.

A continuació es mostra un quadre resum dels imports econòmics de les beques i dels ajuts de recerca exempts de l'IRPF:

CONCEPTE	IMPORT EXEMPT
Costos de matrícula o concepte equivalent, assegurança d'accidents i assistència sanitària del que sigui beneficiari el becari.	Totalitat dels costos
Dotació econòmica de caràcter general.	Màxim 3.000 euros anuals
Dotació econòmica per despeses de transport i allotjament per cursar estudis reglats fins al segon cicle.	Màxim 15.000 euros anuals
Dotació econòmica per despeses de transport i allotjament per cursar estudis reglats fins al segon cicle a l'estranger.	Màxim 18.000 euros anuals
Dotació econòmica per despeses de transport i allotjament per cursar estudis reglats fins al tercer cicle.	Màxim 18.000 euros anuals
Dotació econòmica per despeses de transport i allotjament per cursar estudis reglats fins al tercer cicle a l'estranger	Màxim 24.000 euros anuals
Ajuts a la recerca	Màxim 24.000 euros anuals

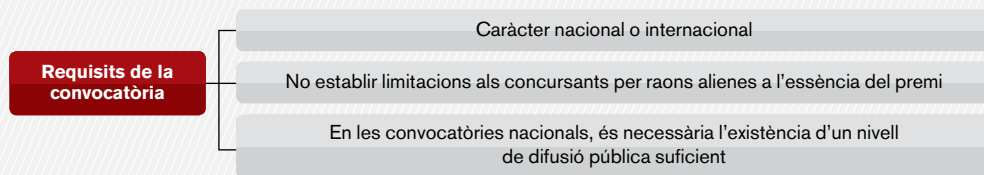
2.2. PREMIS LITERARIS, ARTÍSTICS O CIENTÍFICS

D'acord amb el que disposa la Llei de l'IRPF, es consideren rendes exemptes els premis literaris, artístics o científics rellevants. A efectes d'aplicar l'exempció, es consideren premis els rendiments derivats de les concessions de béns o drets a una o diverses persones, sense contraprestació, en recompensa o reconeixement d'aquests tipus d'obres.

Un requisit essencial que han de complir aquests premis per gaudir de l'exempció és que la persona o entitat que concedeix el premi no es pot encarregar de l'explotació econòmica de l'obra o de les obres premiades ni estar-hi interessat. Tanmateix, el premi no pot implicar ni exigir la cessió ni la limitació dels drets de propietat sobre aquestes obres, inclosos els derivats de la propietat intel·lectual o industrial.

No es considera incomplert aquest requisit per la mera divulgació pública de l'obra, sense finalitat lucrativa i per un període de temps no superior a un any.

La convocatòria ha de reunir els requisits següents:

L'exempció l'ha de declarar el ministeri encarregat de les finances amb una sol·licitud prèvia, la qual ha d'anar acompanyada de la documentació pertinent per part de la persona o l'entitat que convoca el premi. Aquesta sol·licitud s'ha d'efectuar amb caràcter previ a la concessió del premi i abans de l'inici del període reglamentari de declaració de l'exercici en el qual s'hagi obtingut.

La declaració és vàlida per a les convocatòries successives sempre que no modifiquin els termes que s'han pres en consideració per concedir l'exempció. Es perd el dret a la seva aplicació en el supòsit que, a través de les convocatòries successives, es modifiquin els termes esmentats o s'incompleixi qualsevol dels requisits exigits per a la seva aplicació.

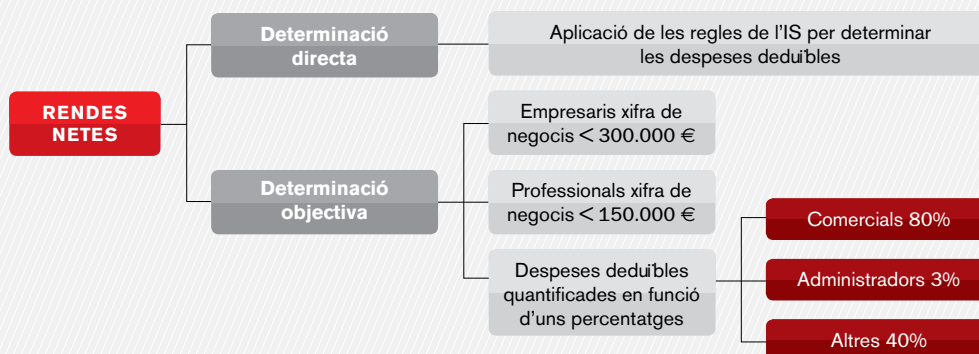
Quan el ministeri encarregat de les finances declara l'exempció del premi, la persona o l'entitat que convoca el premi està obligada a comunicar al ministeri esmentat, dintre del mes següent al de la concessió, la data del premi, el premi concedit i les dades identificatives dels qui n'han resultat beneficiats.

Estan exempts en tot cas, i sense necessitat de complir els requisits esmentats, els premis literaris, artístics o científics concedits per qualsevol entitat pública del Principat d'Andorra.

03 RENDES D'ACTIVITATS ECONÒMIQUES

3.1. DETERMINACIÓ OBJECTIVA DELS RENDIMENTS DE LES ACTIVITATS ECONÒMIQUES

Tal com s'ha assenyalat en l'apartat 4.2 de la part sobre la Llei d'aquest QUADERN, hi ha diferents mètodes per determinar la base de tributació derivada de la realització d'activitats econòmiques per part de l'obligat tributari, que es resumeixen a continuació:

El Reglament de l'IRPF regula les obligacions formals que han de complir els obligats tributaris que es vulguin acollir al mètode de determinació objectiva, tal com s'indica a continuació:

- L'obligat tributari que es vulgui acollir a aquesta opció de determinació dels rendiments de les activitats econòmiques ho ha de comunicar al ministeri encarregat de les finances abans de l'inici del període impositiu en què hagi de tenir efecte, a través de la declaració censal corresponent.
- En cas d'inici d'activitat, l'opció s'ha de fer, en el cas de professionals titulats, durant el mes següent a la inscripció al Registre de Professionals Titulats i Col·legis i Associacions Professionals, i en el cas d'obertura de negoci, durant el mes següent a la inscripció al Registre de Comerç.
- De la mateixa manera, la renúncia a l'opció esmentada s'ha de fer a través de la declaració censal corresponent abans de l'inici del període impositiu en què hagi de tenir efecte.
- En cas que l'obligat tributari quedi exclòs de l'opció de determinació objectiva dels rendiments de les activitats econòmiques, per incomplir els límits de xifra de negoci establerts a aquests efectes, tributarà sota el mètode de determinació directa des de l'inici del període impositiu immediatament posterior a aquell en què es produeixi aquesta circumstància.

En cas que l'obligat tributari exerceixi simultàniament activitats econòmiques i activitats professionals, el límit quantitatiu per a l'opció de la determinació objectiva d'aquestes rendes és de 300.000 euros de forma conjunta per a totes les activitats.

En aquest sentit, s'entén per "activitat professional" l'exercici d'una professió per a la qual es requereixi estar en possessió d'una titulació universitària.

Els obligats tributaris de l'impost sobre la renda de les activitats econòmiques que hagin optat per l'aplicació del règim especial d'estimació objectiva abans de l'entrada en vigor de l'IRPF quedaran automàticament acollits a l'opció del mètode de determinació objectiva dels rendiments de les activitats econòmiques a partir del primer període impositiu en què sigui d'aplicació l'impost, tret que renunciïn a aquesta opció en els termes i condicions establerts en la Llei i en el Reglament de l'IRPF.

3.2. DEDUCCIÓ PER CREACIÓ DE LLOCS DE TREBALL I PER INVERSIONS

Tal com succeeix actualment amb el Reglament de l'IAE, el Reglament de l'IRPF desenvolupa el contingut de la Llei de l'IRPF en relació amb la deducció en la quota de tribucació per la creació de llocs de treball i per la realització de noves inversions (analitzades en els apartats 8.3 i 8.4 de la part sobre la Llei d'aquest QUADERN). En aquest sentit, a continuació es mostra un resum dels conceptes que s'han de tenir en compte a l'hora de calcular dites deduccions:

DEDUCCIÓ PER CREACIÓ DE LLOCS DE TREBALL

Per calcular la deducció es computen exclusivament els treballadors amb contracte formalitzat a Andorra, subjecte a normativa andorrana, i que estiguin donats d'alta al règim general de la CASS.

L'increment mitjà de plantilla es calcula prorratejant el nombre de persones pels dies de l'any que estan contractades per l'obligat tributari durant el període impositiu.

Es computen les persones empleades tenint en compte la jornada contractada en relació amb la jornada completa.

Aquest increment mitjà de plantilla s'ha de mantenir durant l'any posterior a comptar del tancament de l'exercici.

El càlcul d'aquesta deducció s'ha d'incloure, si escau, en la memòria dels comptes anuals de l'exercici.

DEDUCCIÓ PER INVERSIONS

L'obligat tributari que opti per aplicar aquesta deducció ha d'informar en la memòria dels comptes anuals, si escau, del detall de les noves inversions en actius fixos afectes a l'activitat econòmica fetes a Andorra i del seu manteniment en els termes que estableix la Llei de l'impost.

En cas que no es compleixi el manteniment de les inversions durant el període mínim de cinc anys, l'obligat tributari ha d'ingressar l'import de la deducció aplicada, juntament amb els interessos de demora.

3.3. PAGAMENTS FRACCIONATS

Tal com ja s'ha assenyalat en l'apartat 9 de la part sobre la Llei d'aquest QUADERN, durant el mes de setembre, els obligats tributaris que exerceixin activitats econòmiques han d'efectuar un pagament a compte de l'IRPF, el qual s'haurà de formalitzar a través del formulari aprovat a tal efecte pel ministeri encarregat de les finances. L'import d'aquest pagament és del 50 per cent sobre la quota de liquidació del període impositiu immediatament anterior.

Això no obstant, com ja es fa menció en la Llei de l'impost, hi ha l'opció que l'obligat tributari determini l'import del pagament fraccionat aplicant un percentatge del 5 per cent sobre les rendes netes procedents d'activitats econòmiques obtingudes en l'exercici immediatament anterior. Aquesta opció s'ha d'executar en el moment de presentar la declaració corresponent al pagament fraccionat, sense vincular per a futurs períodes impositius.

En cas que el període impositiu anterior tingui una durada inferior a dotze mesos, el pagament fraccionat es fa tenint en compte la part proporcional de la base d'aquests períodes anteriors fins a completar un període de dotze mesos.

Els obligats tributaris no han d'efectuar el pagament fraccionat durant el primer període impositiu de l'activitat.

EXEMPLE

Una persona física, dedicada a la professió de fuster, va percebre durant l'any 2015 unes rendes netes provinents d'activitats econòmiques per un import de 78.000 euros.

La quota de liquidació de l'IRPF de l'esmentat període impositiu un cop aplicades les deduccions, reduccions i bonificacions corresponents, va acabar essent de 6.800 euros.

Arribat el mes de setembre de 2016, el fuster ha d'efectuar el pagament a compte de l'IRPF.

L'obligat tributari té dues maneres de realitzar-ho:

OPCIÓ 1

$$6.800 \times 50\% = 3.400 \text{ euros}$$

Aplicar el 50% sobre la quota de liquidació del període impositiu immediatament anterior.

OPCIÓ 2

$$78.000 \times 5\% = 3.900 \text{ euros}$$

Aplicar un 5% sobre les rendes netes procedents d'activitats econòmiques obtingudes en l'exercici immediatament anterior.

En aquest cas, resultaria un import menor en concepte de pagament a compte de l'IRPF aplicant el 50% sobre la quota de liquidació del període impositiu anterior.

04 APORTACIONS A PLANS DE PENSIONS I ALTRES INSTRUMENTS DE PREVISIÓ SOCIAL

La Llei de l'IRPF estableix una reducció a la base de tributació en concepte de les aportacions i contribucions a plans de pensions i sistemes de previsió social efectuades pels obligats tributaris. Aquesta reducció només serà d'aplicació per a aquelles aportacions realitzades a aquells instruments que compleixin els requisits previstos per la normativa, els quals es troben definits en el Reglament de l'IRPF.

En aquest sentit, el Reglament de l'IRPF assenyala els aspectes següents:

- Les aportacions i contribucions realitzades s'han d'instrumentar a través d'un contracte d'assegurança o de qualsevol altra modalitat contractual i han de tenir per objecte exclusiu proporcionar una prestació complementària en el moment de la jubilació, defunció o invalidesa, en benefici de la persona a favor de la qual es constitueixen.

La jubilació ha de ser la principal contingència coberta per l'instrument. En aquest sentit, quan es tracti de contractes d'assegurança, aquesta condició s'entén complerta quan el valor de la provisió matemàtica corresponent a la contingència de jubilació és, almenys, el triple del sumatori de les aportacions o primes corresponents a les contingències de defunció i invalidesa.

- Les contribucions o primes siguin realitzades o satisfetes bé per l'obligat tributari o bé per l'empresari amb qui l'obligat tributari mantingui una relació laboral.
- L'obligat tributari sigui al mateix temps el prenedor, assegurat i beneficiari de l'instrument. Això no obstant, en relació amb la contingència de defunció, es pot designar beneficiari una altra persona.

Així mateix, quan es tracti de plans de pensions o instruments promoguts per l'empresari amb qui l'obligat tributari mantingui una relació laboral, serà l'empresari qui tingui la condició de prenedor o promotor.

- Quan es tracti de contribucions realitzades per l'empresari, aquestes s'imputen fiscalment al partícip a qui es vincula la prestació, transmetent-li de forma irrevocable el dret a la percepció de la prestació futura.
- L'entitat amb la qual es contracti el pla de pensions o l'instrument de previsió social sigui una entitat financera o d'assegurances constituïda conforme a dret andorrà o bé una entitat estrangera autoritzada per realitzar l'activitat financera o asseguradora al Principat d'Andorra.

- La facultat de fer efectius, totalment o parcial, els drets econòmics derivats de l'instrument per part de la persona a qui corresponguin només sigui possible en els casos següents:
 - a) En situacions de desocupació de l'assegurat o partícip amb una durada superior a 24 mesos.
 - b) En situacions de malaltia greu. S'entén que es dóna una situació de malaltia greu quan aquesta suposi la baixa laboral de l'assegurat o partícip durant un període superior a 12 mesos.
 - c) Quan l'assegurat o partícip traslladi la seva residència fiscal fora del territori andorrà.

05 PAGAMENTS A COMPTE DE LES RENDES DEL TREBALL

En el seu capítol cinquè, el Reglament de l'IRPF regula els diferents aspectes relatius a l'obligació de practicar retencions i ingressos a compte fixada per la Llei de l'impost. En aquest sentit, en funció de la naturalesa dels rendiments obtinguts, hi haurà l'obligació de practicar retenció o ingressos a compte d'acord amb el detall següent:

OBLIGACIÓ DE PRACTICAR RETENCIÓ / INGRÉS A COMPTE	
Rendes dineràries	Rendes en espècie
Retenció	Ingrés a compte

5.1. RETENCIONS I INGRESSOS A COMPTE SOBRE RENDES DEL TREBALL

Determinació del percentatge de retenció o ingressos a compte

El percentatge de retenció o ingressos a compte sobre les rendes del treball es determina d'acord amb les regles següents:

$$\frac{\text{Quota de liquidació}}{\text{Total de rendes del treball a satisfer a l'obligat tributari}} \times 100 = \% \text{ retenció o ingressos a compte}$$

L'import a ingressar en concepte de retenció o ingressos a compte s'obté d'aplicar a les rendes íntegres del treball a satisfer a l'obligat tributari el percentatge de retenció o ingressos a compte obtingut d'acord amb la regla anterior.

EXEMPLE DE PERCENTATGE DE RETENCIÓ O INGRÉS A COMPTE TENINT EN CONSIDERACIÓ ÚNICAMENT LES DADES ECONÒMIQUES

Una persona física treballa a compte d'un tercer i percep un sou brut anual de 36.000 euros. Aquesta persona no obté cap altre tipus de renda ni té dret, per les seves circumstàncies personals, a cap tipus de reducció ni de deducció a excepció de la corresponent al mínim personal.

El càlcul del percentatge de retenció o ingrés a compte en aquest supòsit seria el següent:

DETERMINACIÓ DEL PERCENTATGE DE RETENCIÓ O INGRÉS A COMPTE		
Rendiments del treball		
Retribucions fixes i variables	(A)	36.000 €
Despeses deduïbles		
Cotitzacions a la CASS		(1.980 €)
3% altres despeses		(1.080 €)
Base de tributació		32.940 €
Reducció mínim personal i familiar		
Reducció mínim personal		(24.000 €)
Descendents dependents menors de 25 anys (amb/sense minusvalidesa)		
Ascendents dependents majors de 65 anys (amb/sense minusvalidesa)		
Altres reduccions		
Reducció per inversió en habitatge habitual		
Reducció per aportacions a instruments de previsió social		
Reducció per satisfacció de pensions compensatòries		
Base de liquidació		8.940 €
Tipus de gravamen	10%	
Quota de tributació		894 €
Bonificacions		
Bonificació per obtenció de rendes del treball		(447 €)
Quota de liquidació	(B)	447 €
Percentatge de retenció	(B)/(A)	1,24%

Excepció

Com a excepció a la regla anterior, s'aplica un percentatge de retenció fix del 10 per cent sobre l'import íntegre de les següents rendes del treball:

- Rendes derivades de la impartició de cursos, conferències, col·loquis, seminaris i d'altres similars, excepte quan tinguin la consideració de rendes d'activitats econòmiques.
- L'import satisfet a l'obligat tributari en concepte de preavis, l'excés de la compensació econòmica (en relació amb l'import establert amb caràcter obligatori), així com qualsevol altra indemnització per acomiadament o cessament del treballador.
- Aquelles rendes respecte de les quals el ministeri encarregat de les finances no disposa de la informació de caràcter econòmic necessària per determinar el percentatge de retenció o ingrés a compte.

Dades personals

En el supòsit en què el ministeri encarregat de les finances no disposi de la informació relativa a la situació personal i familiar de l'obligat tributari, el percentatge de retenció o ingress a compte es determinarà tenint en compte únicament les retribucions i, si escau, despeses deduïbles, corresponents a l'obligat tributari, sense prendre en consideració la informació de caràcter personal i familiar que pugui ser rellevant per determinar el percentatge de retenció o ingress a compte.

Retenció superior

En qualsevol moment del període impositiu, l'obligat tributari pot sol·licitar al ministeri encarregat de les finances que apliqui un percentatge de retenció o ingress a compte superior a aquell que resulta d'aplicar les regles anteriors. Aquest percentatge resultarà aplicable fins que es renunciï a la seva aplicació, mitjançant una nova comunicació al ministeri encarregat de les finances, o bé en els casos en què resulti de l'aplicació de les normes contingudes en el Reglament de l'IRPF un percentatge més alt que el sol·licitat per l'obligat tributari.

Baixa laboral

Quan l'obligat tributari que obtingui rendes del treball derivades d'una relació laboral passi, en qualsevol moment del període impositiu, a una situació de baixa laboral temporal, el percentatge de retenció o ingress a compte aplicable sobre les rendes que, en concepte de prestació de baixa, rebí a partir d'aquest moment serà el mateix que el percentatge que resultava aplicable sobre les rendes que rebia abans de començar dita situació.

.....

En aquells supòsits en què l'obligat tributari, en el moment de la seva baixa, estigui percebent rendes de més d'un pagador, el percentatge de retenció aplicable a les prestacions per incapacitat serà el més alt d'entre els que resultaven aplicables pels diferents pagadors.

.....

EXEMPLE DE PERCENTATGE DE RETENCIÓ O INGRÉS A COMPTE SEGONS LES DADES ECONÒMIQUES I PERSONALS

Una persona física, contractada per un despatx d'assessorament legal, rep un salari fix de 40.000 euros anuals i un variable que els darrers dos anys ha estat de 10.000 euros. Aquesta persona està casada i té 2 fills de 12 i 15 anys; el seu cònjuge percep 45.000 euros anuals.

Durant l'any 2015, ha satisfet quotes en concepte de devolució de préstec hipotecari per un import de 6.000 euros com a conseqüència de l'adquisició del seu habitatge habitual. Igualment, durant l'any ha fet aportacions a un pla de pensions per un import de 2.000 euros.

El càlcul del percentatge de retenció o ingrés a compte es determinaria com segueix:

DETERMINACIÓ DEL PERCENTATGE DE RETENCIÓ O INGRÉS A COMPTE		
Rendiments del treball		
Retribucions fixes i variables	(A)	50.000 €
Despeses deduïbles		
Cotitzacions a la CASS		(2.750 €)
3% altres despeses		(1.500 €)
Base de tributació		45.750 €
Reducció mínim personal i familiar		
Reducció mínim personal		(24.000 €)
Descendents dependents menors de 25 anys (amb/sense minusvalidesa)		(750 €) ⁽¹⁾
Ascendents dependents majors de 65 anys (amb/sense minusvalidesa)		
Altres reduccions		
Reducció per inversió en habitatge habitual		(1.000 €)
Reducció per aportacions a instruments de previsió social		(2.000 €)
Reducció per satisfacció de pensions compensatòries		
Base de liquidació		18.000 €
Tipus de gravamen	10%	
Quota de tributació		1.800 €
Bonificacions		
Bonificació per obtenció de rendes del treball		(800 €)
Quota de liquidació	(B)	1.000 € ⁽²⁾
Percentatge de retenció	(B)/(A)	2,00%

(1) Únicament tindrà dret a la deducció d'un fill, atès que la deducció de l'altre anirà a càrrec de la seva parella.

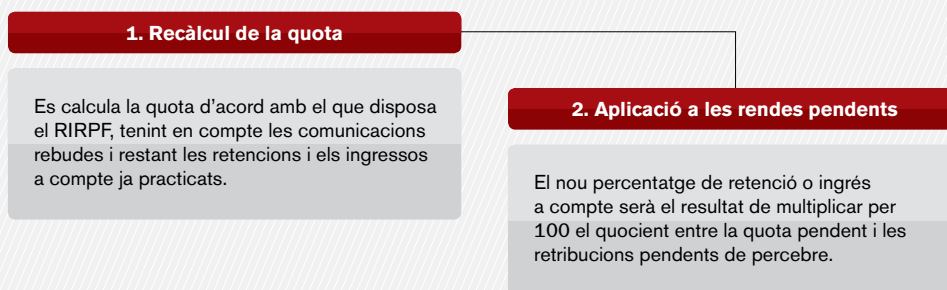
(2) El pagament de la quota de liquidació es practicarà mitjançant les corresponents retencions que es faran a través de la CASS, és a dir, cada mes l'empresari practicarà una retenció de 83,30 euros ($83,30 \times 12 = 1.000 \text{ €}$), que liquidarà a través del formulari conjunt amb les declaracions de cotitzacions a la CASS. En haver-se practicat les retencions corresponents, l'obligat tributari no haurà de presentar la corresponent declaració de l'IRPF (vegeu apartat 5.7 i 6.1 del Reglament).

Tret que l'obligat tributari sol·liciti l'aplicació d'un tipus de retenció superior, el percentatge de retenció o ingrés a compte que li serà d'aplicació serà el 2%.

5.2. REGULARITZACIÓ DEL PERCENTATGE DE RETENCIÓ O INGRÉS A COMPTE

El percentatge de retenció o ingrés a compte es regularitza quan es produeixen variacions en les circumstàncies que el determinen que suposen una modificació superior a un punt percentual respecte al percentatge que s'aplicava amb anterioritat a la regularització.

El càlcul del nou tipus de retenció o ingrés a compte es duu a terme en dues fases:

És el ministeri encarregat de les finances qui realitza els càlculs esmentats del nou percentatge de retenció.

El nou percentatge de retenció o ingrés a compte en cap cas pot ser superior al 10 per cent.

5.3. PROCEDIMENT PER DETERMINAR EL PERCENTATGE DE RETENCIÓ O INGRÉS A COMPTE EN EL CAS DE RENDES DEL TREBALL SOTMESES A L'OBLIGACIÓ DE COTITZACIÓ A LA CASS

En relació amb les rendes del treball sotmeses al règim de cotització a la CASS, el procediment a seguir per a la determinació del percentatge de retenció o ingrés a compte és el següent:

Adicionalment al procediment assenyalat, hi ha una sèrie de circumstàncies particulars que engloben situacions que escapen al procediment general i que s'exposen a continuació:

- En el cas de noves altes o bé de qualsevol altre inici de pagament de rendes del treball, es pren la informació facilitada pel pagador de les rendes del treball, el qual ha de comunicar al ministeri encarregat de les finances la informació relativa a les retribucions fixes i les retribucions variables a satisfer als obligats tributaris que comencin una relació laboral amb ell, d'acord amb la seva estimació, basada en les estipulacions contractuals i altres circumstàncies previsibles.
- Anualment, a l'inici de cada període impositiu, es torna a calcular el percentatge de retenció o ingrés a compte prenent l'import de les retribucions fixes i variables satisfetes durant el període impositiu anterior.
- Quan es tracti d'obligats tributaris que comencin una relació laboral amb la persona o entitat pagadora o bé de qualsevol altre supòsit en què s'iniciï el pagament de rendes del treball, el ministeri encarregat de les finances disposa d'un termini de 15 dies per comunicar al pagador de la renda el percentatge a aplicar.
- Quan el ministeri encarregat de les finances rep una comunicació de variació, aquest comunica el nou percentatge de retenció o ingrés a compte tan aviat com sigui possible, però en tot cas no més tard del dia 15 del mes posterior a la finalització del trimestre en el qual ha rebut la comunicació.

.....
El pagador de les rendes està obligat a informar l'obligat tributari dels percentatges que siguin aplicables sobre les rendes a percebre per ell, tan aviat com hagi rebut la corresponent comunicació del ministeri encarregat de les finances.
.....

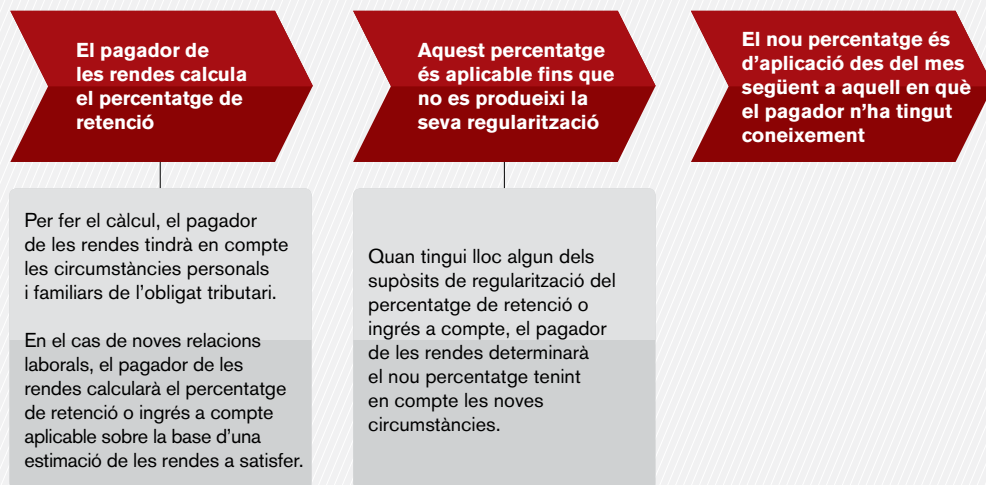
- Durant els mesos del període impositiu previs a aquell en què sigui aplicable el nou percentatge anual continuarà sent aplicable el mateix percentatge corresponent a l'últim mes del període impositiu anterior, sense perjudici de les possibles variacions que es puguin haver produït durant aquest període.
- En els casos de baixes laborals temporals, el pagador de les rendes del treball amb qui l'obligat tributari mantingui la relació laboral comunicarà a l'entitat que satisfarà la prestació de baixa aquesta situació, així com el percentatge de retenció o ingrés a compte que resultava aplicable sobre les corresponents rendes del treball en el moment de produir-se la baixa. Aquesta comunicació es farà durant els deu dies posteriors al moment de produir-se la situació de baixa.

Quan la prestació es deriva d'un contracte o instrument formalitzat pel propi obligat tributari, és aquest qui porta a terme l'esmentada comunicació.

- El percentatge de retenció o ingrés a compte sobre els pagaments en concepte de capital de jubilació que realitzi la CASS es calcula prenent, juntament amb l'import d'aquest pagament, el corresponent a les restants rendes del treball percebudes per l'obligat tributari en el curs del període impositiu, procedents de l'empresari o empresaris amb qui ha mantingut la corresponent relació laboral.

5.4. PROCEDIMENT PER DETERMINAR EL PERCENTATGE DE RETENCIÓ O INGRÉS A COMPTE EN EL CAS DE RENDES DEL TREBALL NO SOTMESES A L'OBLIGACIÓ DE COTITZACIÓ A LA CASS

Com a regla general, el procediment per determinar els percentatges de retenció o ingrés a compte corresponent a rendes del treball no sotmeses al règim de la CASS és com segueix:

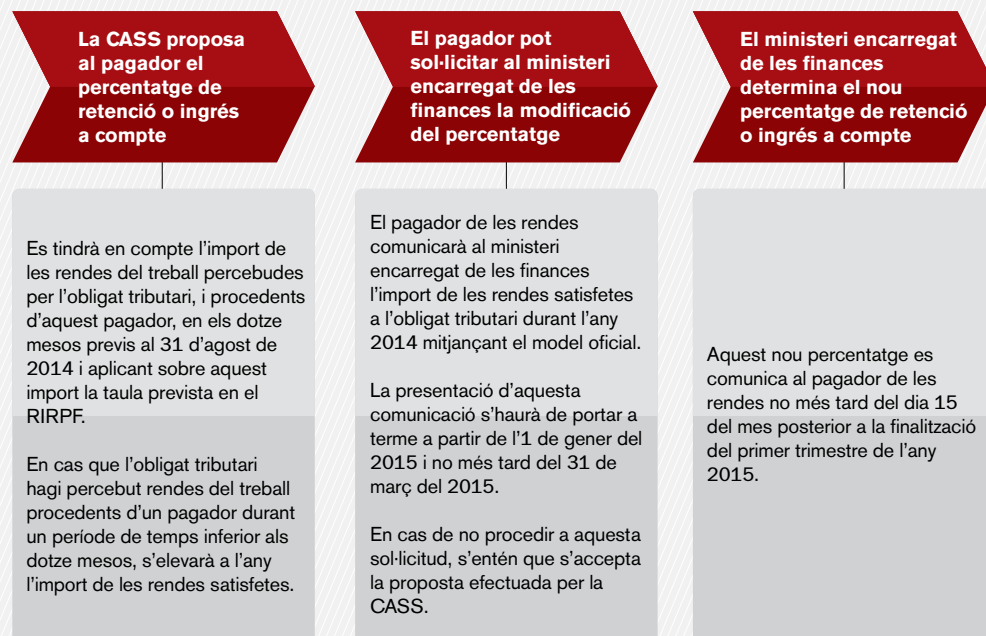
5.5. DETERMINACIÓ DEL PERCENTATGE DE RETENCIÓ I INGRÉS A COMPTE SOBRE LES RENDES DEL TREBALL CORRESPONENT AL PRIMER PERÍODE IMPOSITIU D'APLICACIÓ DE L'IMPOST

El percentatge de retenció o ingrés a compte aplicable sobre les rendes del treball a satisfer durant el primer període impositiu en què sigui d'aplicació l'IRPF, això és, l'any 2015, serà el que resulti de la taula següent:

RETRIBUCIÓ	PERCENTATGE DE RETENCIÓ
de 0,00 € a 27.000,00 €	0,00%
de 27.000,01 € a 30.000,00 €	0,50%
de 30.000,01 € a 40.000,00 €	1,00%
de 40.000,01 € a 50.000,00 €	2,00%
de 50.000,01 € a 60.000,00 €	3,00%
de 60.000,01 € a 70.000,00 €	4,00%
de 70.000,01 € a 80.000,00 €	4,50%
de 80.000,01 € a 90.000,00 €	5,00%
de 90.000,01 € a 100.000,00 €	5,50%
de 100.000,01 € a 120.000,00 €	6,00%
de 120.000,01 € a 150.000,00 €	6,50%
de 150.000,01 € endavant	7,00%

Un resum del procediment que se segueix per a la determinació del percentatge de retenció o ingrés a compte sobre les rendes del treball corresponents al primer període impositiu d'aplicació de l'impost es mostra a continuació:

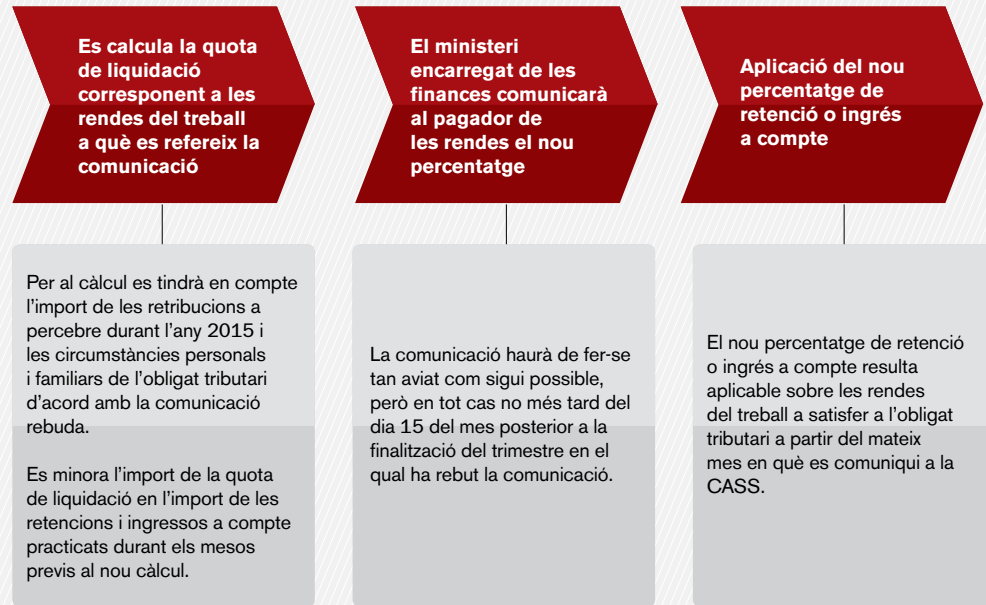
Rendes del treball sotmeses a la CASS

L'obligat tributari pot, en qualsevol moment del primer període impositiu en què sigui d'aplicació l'impost, presentar davant el ministeri encarregat de les finances una comunicació a través del formulari aprovat a aquests efectes, reflectint la informació personal i familiar rellevant per a la determinació del percentatge de retenció o ingrés a compte,

així com l'import de les retribucions, tant fixes com variables, que, d'acord amb la seva estimació, preveu rebre del pagador de les rendes durant el primer període impositiu en què sigui d'aplicació l'impost.

Quan rep la comunicació assenyalada, el ministeri encarregat de les finances calcula un nou percentatge de retenció o ingrés a compte d'acord amb les regles següents:

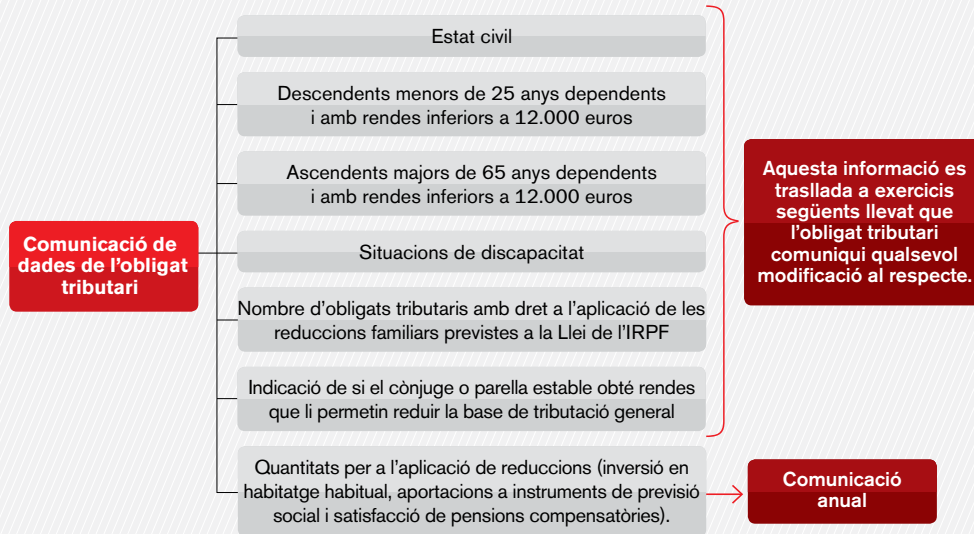
Quan la comunicació efectuada per l'obligat tributari no inclogui l'import de les retribucions a percebre durant el primer període impositiu, les dades personals i familiars contingudes en la comunicació no es tindran en compte fins que el ministeri encarregat de les finances calculi el percentatge de retenció o ingrés a compte corresponent al període impositiu següent.

Una vegada l'obligat tributari ha portat a terme la comunicació mencionada, les modificacions posteriors que afectin la determinació del percentatge de retenció o ingrés a compte i que es produeixin al llarg del primer període impositiu en què sigui d'aplicació l'IRPF seguiran les regles generals establertes en el Reglament de l'impost quant a la seva regularització.

5.6. COMUNICACIÓ DE DADES

5.6.1. Comunicació de dades per part de l'obligat tributari

Tal com ja s'ha indicat, quan s'iniciï una relació laboral amb el pagador de rendes o quan, tractant-se de rendes del treball no derivades d'una relació laboral, s'iniciï el seu pagament, l'obligat tributari pot comunicar al ministeri encarregat de les finances la informació següent destinada a determinar el percentatge de retenció o ingrés a compte:

Tractant-se de rendes del treball no sotmeses a l'obligació de cotització a la CASS, les comunicacions s'adreçaran al pagador de les rendes.

5.6.2. Comunicació de dades per part del pagador de les rendes

El pagador de les rendes del treball ha de comunicar al ministeri encarregat de les finances la informació relativa a les retribucions fixes i les retribucions variables a satisfer als obligats tributaris que comencin una relació laboral amb ell, d'acord amb la seva estimació, basada en les estipulacions contractuals i altres circumstàncies previsibles.

Per un altre costat, el pagador de les rendes del treball pot comunicar al ministeri encarregat de les finances les variacions produïdes en el curs del període impositiu relatives a l'import de les rendes del treball a satisfer a l'obligat tributari, sempre que aquestes siguin superiors o inferiors en més d'un vint per cent a les rendes prèviament considerades per calcular el percentatge de retenció o ingrés a compte.

La persona o entitat pagadora de les rendes té l'obligació en tot cas de comunicar al ministeri encarregat de les finances les baixes del seus treballadors.

Les obligacions de comunicació esmentades no són aplicables en el cas de rendes del treball no sotmeses a l'obligació de cotització a la CASS.

5.6.3. Termini i forma de presentació de les comunicacions

Les comunicacions de dades per part de l'obligat tributari i per part del pagador de les rendes s'han de presentar, mitjançant els formularis aprovats a tal efecte i en les condicions establertes pel ministeri de finances, en els terminis següents:

5.7. DECLARACIONS PERIÒDIQUES DE RETENCIONS I INGRESSOS A COMPTE

En relació amb les rendes del treball subjectes a l'obligació de cotització a la CASS, l'obligat a retenir o a practicar l'ingrés a compte ha d'efectuar l'ingrés de les quantitats retingudes o dels ingressos a compte fets amb periodicitat mensual.

A aquest efecte, s'haurà de presentar la corresponent declaració, d'acord amb el model oficial aprovat a aquest efecte, entre els dies 1 i 15 del mes següent a aquell al qual corresponguin les retencions o ingressos a compte i ingressar el seu import al ministeri encarregat de les finances dins del mateix termini.

L'ingrés d'aquestes retencions o ingressos a compte al ministeri encarregat de les finances es fa a través del mateix mitjà de pagament que s'utilitza per ingressar les cotitzacions socials.

En relació amb la resta de rendes del treball no sotmeses a cotització a la CASS, durant els mesos d'abril, juliol, octubre i gener, la persona o entitat obligada a retenir i a practicar ingressos a compte ha d'efectuar l'ingrés de les quantitats retingudes o dels ingressos a compte fets en el trimestre immediatament anterior i ha de presentar al ministeri encarregat de les finances la corresponent declaració d'aquestes quantitats, a través del model oficial aprovat a aquest efecte.

5.7.1. Declaració resum anual de retencions i ingressos a compte

Quan, durant un període impositiu, un pagador ha satisfet rendes del treball que no han estat sotmeses a l'obligació de cotització a la CASS, el pagador d'aquestes rendes ha de comunicar al ministeri encarregat de les finances, mitjançant la presentació d'una declaració resum, la següent informació relativa a les rendes satisfetes durant el període impositiu a cadascun dels perceptors:

- Nom i cognoms i número de registre tributari dels perceptors.
- Renda satisfeta, amb identificació de la seva naturalesa i import.
- Si escau, les despeses deduïbles que s'han pres en consideració per determinar la renda neta del treball dels obligats tributaris.
- Si escau, les reduccions aplicades per determinar el percentatge de retenció o ingrés a compte.
- Percentatge de retenció o ingrés a compte aplicat i import de les retencions o ingressos a compte practicats.

Aquesta declaració es presenta entre els dies 1 de gener i 31 de gener de l'any següent al període impositiu al qual es refereix.

Quan es tracta de rendes del treball subjectes a l'obligació de cotització a la CASS, l'obligat a retenir o a realitzar l'ingrés a compte no ha de presentar la declaració resum esmentada.

5.7.2. Certificat de retencions i ingressos a compte

La persona o entitat pagadora de les rendes del treball està obligada a expedir i a entregar a l'obligat tributari, entre els dies 1 de gener i 31 de març de cada any, un certificat en què constin l'import i la naturalesa de les esmentades rendes i l'import de les retencions i ingressos a compte fets durant el període impositiu immediatament anterior.

.....

Això no obstant, quan es tracti de rendes del treball subjectes a l'obligació de cotització a la CASS, l'expedició d'aquest certificat únicament resultarà obligatòria pel pagador de les rendes si se sol·licita expressament per part de l'obligat tributari.

.....

5.7.3. Regularització anual de les retencions i ingressos a compte sobre rendes del treball a càrrec del ministeri encarregat de les finances

A la finalització del període impositiu, el ministeri encarregat de les finances porta a terme una regularització extraordinària de les retencions o ingressos a compte practicats sobre les rendes del treball satisfetes als obligats tributaris.

A aquest efecte, el ministeri encarregat de les finances emetrà una proposta de liquidació parcial calculada amb la informació de què disposi i la remetrà a l'obligat tributari, per la diferència positiva o negativa amb les retencions efectivament practicades.

06 PAGAMENTS A COMPTE DE LES RENDES DEL CAPITAL MOBILIARI

6.1. RETENCIONS I INGRESSOS A COMPTE SOBRE RENDES DEL CAPITAL MOBILIARI

Amb caràcter general, el percentatge de retenció o d'ingrés a compte sobre les rendes del capital mobiliari es determina aplicant un tipus de retenció fix del 10 per cent sobre l'import de la renda íntegra satisfeta.

En el cas de rendes del capital mobiliari procedents d'operacions de capitalització i de contractes d'assegurança de vida o invalidesa que no tinguin la consideració de rendes del treball, la retenció o l'ingrés a compte es calcula en els termes següents:

- La base de tributació es determina tenint en compte les regles establertes en la Llei de l'impost per a aquest tipus de renda.
- La base de liquidació resultarà de minurar, si escau, el saldo positiu de la base de tributació en l'import de la reducció prevista en la Llei de l'IRPF per a la base de tributació de l'estalvi.
- La quota de liquidació és el resultat de multiplicar la base de liquidació pel tipus de gravamen de l'impost.
- El percentatge de retenció o ingrés a compte aplicable sobre les rendes que s'han de satisfer a l'obligat tributari s'obté multiplicant per 100 el quocient, amb dos decimals, resultant de dividir la quota de liquidació entre les rendes a satisfer a l'obligat tributari.

EXEMPLE

Una persona física percep uns rendiments procedents de la capitalització d'un contracte d'assegurança i en resulta una base de tributació, d'acord amb el que preveu la Llei de l'IRPF, de 30.000 euros.

El càlcul del percentatge de retenció o ingrés a compte es determinaria com segueix:

DETERMINACIÓ DEL PERCENTATGE DE RETENCIÓ O INGRÉS A COMPTE

Rendiments del capital mobiliari

Supòsit general (article 22.3.a) LIRPF) Prestacions - primes	(A)	30.000 €
Percentatges aplicables a rendes immediates		N/A
Percentatges aplicables a rendes vitalícies immediates		
Percentatges aplicables a rendes temporals immediates		
Base de tributació		30.000 €
Reducció mínim exempt de les rendes de l'estalvi	10%	
Reducció mínim exempt de les rendes de l'estalvi		(3.000 €)
Base de liquidació		27.000 €
Tipus de gravamen	10%	
Quota de liquidació	(B)	2.700 €
Percentatge de retenció	(B)/(A)	9,00%

6.2. OPCIÓ PER A L'APLICACIÓ DE LA REDUCCIÓ "COMPTES FRANQUÍCIA"

L'obligat tributari pot sol·licitar a l'entitat pagadora que minori la base sobre la qual s'aplica el percentatge de retenció en l'import del mínim exempt de 3.000 euros prevista en la Llei de l'IRPF. Aquesta sol·licitud es farà en relació amb les rendes de capital mobiliari corresponents a un compte, dipòsit, instrument, operació o contracte, sempre que l'estimació raonable d'aquestes rendes que espera obtenir el contribuent li permeti gaudir de la reducció. Aquesta sol·licitud s'haurà de dur a terme a través del model oficial aprovat pel ministeri encarregat de les finances al respecte i haurà de ser conservat per l'entitat pagadora dels rendiments en qüestió.

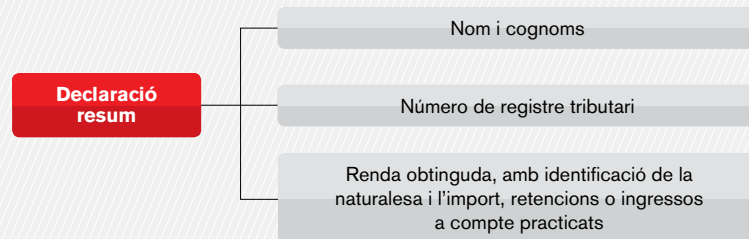
En els casos en què l'exercici d'aquesta opció hagi comportat un import incorrecte de retencions o ingressos a compte, l'obligat tributari haurà de presentar la declaració de l'impost, ingressar la diferència no retinguda, la qual tindrà la consideració d'extemporània, i haurà de suportar un recàrrec del 10% sobre dita diferència. No s'exigiran interessos moratoris.

Al respecte de les retencions o ingressos a compte respecte de valors mobiliaris estrangers, l'entitat pagadora haurà de minorar la deducció per doble imposició internacional a què tingui dret l'obligat tributari. En aquest sentit, l'import corresponent a aquesta deducció es determinarà en funció de les regles previstes en la Llei de l'impost per a aquests efectes.

6.3. DECLARACIÓ I INGRÉS DE RETENCIONS I INGRESSOS A COMPTE

Durant els mesos d'abril, juliol, octubre i gener, les persones o entitats que satisfacin rendes del capital mobiliari subjectes a retenció o ingrés a compte han de presentar davant el ministeri encarregat de les finances una declaració de les quantitats retingudes i dels ingressos a compte practicats durant el trimestre anterior i han d'ingressar les esmentades quantitats al ministeri encarregat de les finances.

Durant el mes de gener, aquells que hagin satisfet rendes del capital mobiliari han de presentar una declaració resum de les retencions i dels ingressos a compte practicats durant el període impositiu anterior. Aquesta declaració, que s'ajustarà al model oficial, contindrà, almenys, la informació relativa als perceptors de les rendes següent:

No-obligació de presentar declaració

Això no obstant, quan es tracti de rendes del capital mobiliari satisfetes per entitats financeres o asseguradores autoritzades per operar al Principat d'Andorra, no s'haurà de presentar la declaració resum esmentada. En aquests casos, dites entitats estaran obligades a presentar davant el ministeri encarregat de les finances un informe d'una entitat auditora externa en què s'expressi una opinió sobre la certesa i integritat de les dades consignades en les declaracions periòdiques, així com sobre el correcte compliment de les disposicions reguladores de l'IRPF, en relació amb les quantitats retingudes o ingressades a compte en relació amb les rendes del capital mobiliari satisfetes per aquestes entitats durant el període impositiu.

Aquest informe es presentarà durant el primer semestre natural que segueix a la finalització del període impositiu corresponent.

.....

En aquells supòsits en què l'obligat tributari hagi optat per sol·licitar la minoració de la base sobre la qual s'aplica el percentatge de retenció en l'import de la reducció de 3.000 euros, l'entitat pagadora de les rendes del capital mobiliari ha de remetre al ministeri encarregat de les finances una declaració en què s'indiqui l'import de les rendes satisfetes a favor de l'obligat tributari durant el període impositiu i, si escau, de les retencions practicades.

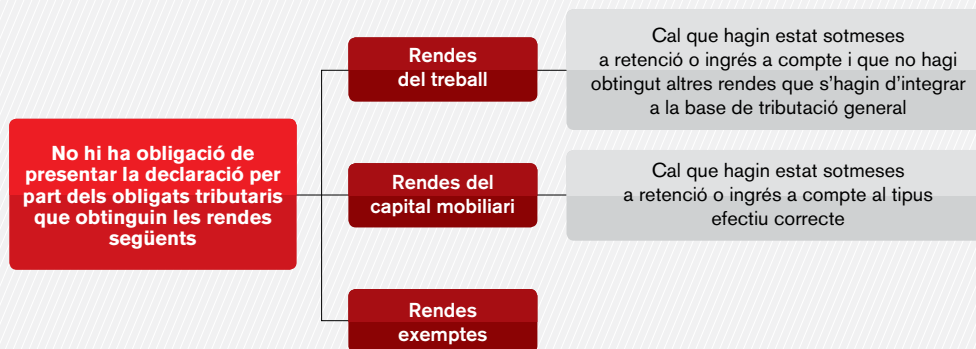
.....

07 **GESTIÓ I LIQUIDACIÓ DE L'IMPOST**

7.1. **DECLARACIÓ DE L'IMPOST**

Els obligats tributaris han de presentar i subscriure una declaració per aquest impost entre l'1 d'abril i el 30 de setembre de l'exercici posterior a la finalització del període impositiu.

No obstant això, no estan obligats a presentar la declaració els obligats tributaris que únicament obtinguin rendes procedents d'alguna o de la totalitat de les fonts següents:

Tampoc estan obligats a presentar declaració per aquest impost els obligats tributaris que únicament obtinguin rendes íntegres del capital immobiliari conjuntament amb les rendes del treball per un import inferior a 24.000 euros durant el període impositiu o en aquells casos en què l'obligat tributari, a més de les esmentades rendes del capital immobiliari i del treball, obté rendes del capital mobiliari o rendes exemptes que, per aplicació de les reduccions previstes en la Llei de l'IRPF, suposen l'exoneració de l'obligació de presentar declaració per aquest impost.

Així mateix, no estan obligats a presentar declaració per aquest impost els obligats tributaris que obtinguin rendes gravades a l'estranger que donin dret a l'aplicació de la deducció per eliminar la doble imposició internacional regulada en la LIRPF, quan l'aplicació de la deducció esmentada determini una quota de liquidació per un import de zero en relació amb les rendes esmentades. Això no obstant, en aquests casos l'obligat tributari haurà d'indicar en la declaració de l'impost la naturalesa de la renda i el país del qual procedeix.

La declaració de l'IRPF es formalitzarà a través del formulari aprovat a tal efecte.

Ingrés del deute tributari

L'ingrés de l'IRPF, que ha de comprendre la totalitat del deute tributari, es podrà fer per qualsevol de les vies següents:

- Pagament en efectiu fins a 15.000 euros.
- Targeta de crèdit.
- Xec nominatiu a favor del Govern d'Andorra.
- Domiciliació bancària. La manca de pagament comporta l'augment del deute tributari amb l'import de les despeses de retorn.
- Transferència nominativa a favor del Govern d'Andorra.

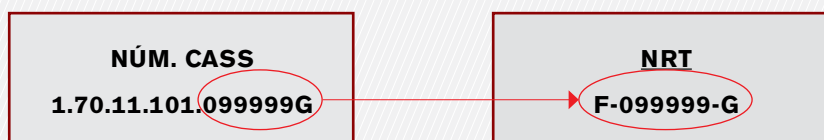
Això no obstant, l'obligat tributari podrà sol·licitar, en un termini de 3 mesos des de l'inici del termini establert per presentar la declaració, l'ajornament o el fraccionament en els termes previstos en la Llei reguladora de les bases de l'ordenament tributari.

Les devolucions d'ofici a realitzar per part del ministeri encarregat de les finances es duran a terme a través de xec nominatiu a favor de l'obligat tributari o mitjançant transferència bancària, en el termini màxim de 3 mesos des de la presentació de l'impost.

7.2. REGISTRE TRIBUTARI

El ministeri encarregat de les finances portarà un registre tributari que inclogui els obligats tributaris que obtinguin rendes subjectes a l'IRPF. En aquest sentit, els obligats tributaris que obtinguin rendes procedents d'activitats econòmiques hauran de complir les formalitats censals previstes pels empresaris i professionals.

Els obligats tributaris han de disposar d'un número de registre tributari (NRT), que coincidirà amb el número de cens precedit de la lletra "F", que han d'incloure en totes les declaracions, comunicacions o escrits que presentin davant l'Administració tributària.

Es podrà sol·licitar l'obtenció de l'NRT mitjançant el model normalitzat que faciliti l'Administració tributària. A aquest efecte, l'obligat tributari ha d'aportar el passaport o el document que acrediti el cens o número d'identificació administrativa, segons els casos.

08 RÈGIM ESPECIAL DE TREBALLADORS FRONTERERS I TEMPORERS

El Reglament de l'IRPF introdueix una sèrie de novetats en relació amb els treballadors fronterers i temporers a través de la modificació del Reglament de l'impost sobre la renda dels no-residents fiscals.

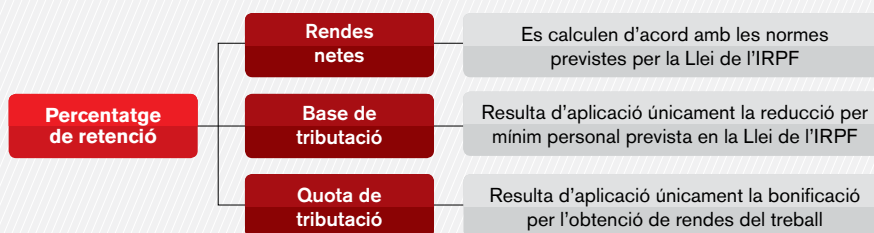
Els treballadors no residents fiscals contractats per empreses residents o establertes al Principat d'Andorra que es vulguin acollir al règim especial de treballadors fronterers i temporers previst en la Llei de l'IRNR ho han de comunicar al ministeri encarregat de les finances a través del model oficial que s'aprovi a tal efecte. L'opció així exercida tindrà validesa per a anys posteriors fins que no es revoqui de forma expressa.

Treballadors temporers

Les retencions i els ingressos a compte corresponents a les rendes del treball satisfetes als treballadors temporers, i que tinguin la condició d'obligats tributaris per aquest impost, es calculen aplicant un percentatge fix del 10 per cent.

Tot i això, a aquests obligats tributaris que optin per l'opció de nomenar un representant amb residència fiscal andorrana, se'ls permetrà calcular les retencions o els ingressos a compte corresponents a les rendes del treball aplicant les regles generals establertes en el RIRPF en relació amb les rendes del treball, tenint en compte únicament les deduccions, la reducció i la bonificació que siguin aplicables a aquests obligats tributaris d'acord amb el que preveu la Llei de l'IRNR.

En aquest cas el percentatge de retenció es calcularia de la manera següent:

L'obligat tributari exercirà l'opció esmentada en els mateixos terminis i condicions que les comunicacions de dades a càrrec dels obligats tributaris regulades en el Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

Una vegada realitzada la comunicació, l'opció vincula l'obligat tributari durant els tres anys immediatament posteriors al seu exercici. Transcorregut aquest termini, pot renunciar a l'opció presentant una comunicació a aquests efectes en les mateixes condicions i terminis que els aplicables a les comunicacions de variacions per part dels obligats tributaris regulades en el Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

Treballadors fronterers

Les retencions i els ingressos a compte corresponents a les rendes del treball satisfetes als treballadors fronterers que tinguin la condició d'obligats tributaris per aquest impost es podran calcular aplicant les regles generals establertes en el RIRPF en relació amb les rendes del treball, tenint en compte únicament les deduccions, la reducció i la bonificació que siguin aplicables a aquests obligats tributaris d'acord amb el que preveu la Llei de l'IRNR, sense necessitat de nomenar cap tipus de representant amb residència fiscal andorrana.

L'exercici d'aquesta opció s'haurà de comunicar al ministeri encarregat de les finances i el procediment de càlcul serà el mateix que l'esmentat anteriorment per als treballadors temporers que s'acullin al règim especial de càlcul de l'IRPF per a no-residents.

09 RÈGIM ESPECIAL PER A RESIDENTS SENSE ACTIVITAT LUCRATIVA

Els obligats tributaris que optin per l'aplicació del règim especial per a residents sense activitat lucrativa, previst en la disposició transitòria tercera de la Llei de l'impost, ho han de comunicar al ministeri encarregat de les finances mitjançant la presentació d'una comunicació.

Aquesta comunicació s'ha de presentar dins d'un termini de tres mesos comptats des de l'1 de gener de 2015.

Els obligats tributaris que s'acullin a aquest règim especial hauran de presentar una declaració davant del ministeri encarregat de les finances a través de la qual liquidaran els 30.000 € corresponents a l'exercici pertinent.

Tanmateix, s'haurà de comunicar al ministeri encarregat de les finances la renúncia a l'aplicació del règim. Aquesta comunicació s'ha de presentar en qualsevol moment de l'any anterior al començament del període impositiu en què hagi de tenir efectes la renúncia.

CALENDARI

A continuació es mostra un calendari de les principals obligacions dels obligats tributaris, així com dels pagadors de rendes del treball i del ministeri encarregat de les finances en relació amb l'IRPF:

Calendari d'aplicació general
 Calendari d'aplicació el primer any d'entrada en vigor de l'IRPF

	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
Obligat tributari	Comunicació dels obligats tributaris per rendiments del capital immobiliari per calcular el rendiment net aplicant el 40% dels ingressos de l'exercici.											
	Comunicació dels obligats tributaris per rendiments d'activitats econòmiques per acollir-se al mètode d'estimació objectiva.											
	Comunicació dels obligats tributaris per rendiments del capital immobiliari per calcular el rendiment net aplicant el 40% dels ingressos de l'exercici.											
	Comunicació dels obligats tributaris per rendiments d'activitats econòmiques per acollir-se/renunciar al mètode d'estimació objectiva.											
Pagador de les rendes	Comunicació de dades personals en les noves relacions laborals, no més tard del 10è dia posterior a l'inici de la relació laboral.											
	Amb caràcter mensual, a abans del dia 15 del mes següent, declaracions periòdiques de retencions sobre rendiments del treball subjectes a la CASS.											
	Declaracions periòdiques de retencions sobre rendiments del treball no subjectes a la CASS.			Declaracions periòdiques de retencions sobre rendiments del treball no subjectes a la CASS.				Declaracions periòdiques de retencions sobre rendiments del treball no subjectes a la CASS.				
	Certificat de retencions i ingressos a compte.											
	Resum anual de retencions i ingressos a compte.											
	Pot comunicar a la CASS l'import de les rendes del treball satisfetes a l'obligat tributari per determinar el percentatge de retenció o ingressos a compte.											
Ministeri encarregat de les finances	Comunicació de dades econòmiques en les noves relacions laborals, no més tard del 10è dia posterior a l'inici de la relació laboral.											
	Abans del 15 de març, comunicació al pagador de les rendes dels percentatges de retenció i ingressos a compte sobre les rendes del treball subjectes a cotització a la CASS.											
	Termini de 15 dies des que rep la notificació d'una nova relació laboral per comunicar a l'entitat pagadora de rendes del treball.											

GLOSSARI

- **Fet generador:** fet que determina el naixement de l'obligació tributària. En l'IRPF, el fet generador consisteix en l'obtenció de rendes per part de l'obligat tributari.
- **Rendes exemptes:** rendes subjectes a tributació per l'IRPF que, per disposició legal, no queden efectivament gravades per aquest.
- **Base de tributació general:** resultat d'integrar i compensar entre si les rendes netes del treball, així com les procedents d'activitats econòmiques i del capital immobiliari.
- **Base de tributació de l'estalvi:** resultat d'integrar i compensar entre si les rendes netes del capital mobiliari i els guanys i les pèrdues de capital.
- **Rendes del treball:** aquelles contraprestacions obtingudes per l'obligat tributari que derivin del treball personal o la relació laboral i que no tinguin el caràcter de rendes d'activitats econòmiques.
- **Rendes de les activitats econòmiques:** rendes que derivin de l'ordenació per compte propi de factors de producció amb la finalitat d'intervenir en la producció o la distribució de béns o en la prestació de serveis.
- **Rendes del capital immobiliari:** rendes que derivin dels béns immobles propietat de l'obligat tributari i que no siguin considerades rendes procedents de les activitats econòmiques.
- **Rendes del capital mobiliari:** rendes derivades de comptes corrents i altres productes financers (interessos, dividends, etc.), així com d'altres drets o béns mobles (drets d'imatge, patents, etc.), sempre que no rebin la consideració de rendiments del treball ni d'activitats econòmiques.
- **Guanys i pèrdues de capital:** variacions en el valor del patrimoni de l'obligat tributari derivades de la seva alteració.
- **Base de liquidació general:** resultat d'aplicar a la base de tributació general les reduccions previstes en la Llei de l'IRPF.
- **Base de liquidació de l'estalvi:** resultat d'aplicar a la base de tributació de l'estalvi les reduccions previstes en la Llei de l'IRPF.
- **Tipus de gravamen:** percentatge de tributació aplicable a la base de liquidació: 10%.

- **Quota de tributació:** resultat de minorar la quota de tributació amb les bonificacions i deduccions previstes per la normativa de l'IRPF.
- **Pagament a compte:** pagament avançat que efectuen els obligats tributaris de l'IRPF sota la modalitat de rendiments d'activitats econòmiques.
- **Retencions a compte:** pagament avançat que efectuen els pagadors de les rendes dineràries subjectes a l'IRPF en nom dels obligats tributaris, descomptant-les de l'import a satisfer, normalment a través de la CASS.
- **Ingressos a compte:** pagament avançat que efectuen els pagadors de les rendes en espècie subjectes a l'IRPF en nom dels obligats tributaris, descomptant-les de l'import a satisfer, normalment a través de la CASS.

Banca Privada d'Andorra
Servei d'Estudis
Av. Carlemany, 119
AD700 Escaldes-Engordany
Principat d'Andorra
s.estudis@bpa.ad
www.bpa.ad